

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

Llegir per descobrir

Martina Cladera Ramis

Grau d'Educació Primària

Any acadèmic 2020-2021

DNI de l'alumne: 43461504Z

Treball tutelat per Maria de la Pau Janer

Departament de Literatura Catalana

S'autoritza la Universitat a incloure aquest treball en el Repositori Institucional per a la seva consulta en accés obert i difusió en línia, amb finalitats exclusivament acadèmiques i d'investigació	Autor	Tutor
	Sí	

Paraules clau del treball: Lectura compartida, alumnes, literatura, contes tradicionals, tresors, motivació

Llegir per descobrir

RESUM

El projecte que vostè es disposa a llegir és un projecte de desenvolupament de mitjans o recursos didàctics i educatius, que pretén fomentar la lectura i els textos literaris a partir dels contes tradicionals a través del joc. Aquest treball es divideix en dues parts: primerament, el procediment es basarà en una cerca bibliogràfica per formar el marc teòric, com a peça base del que serà la segona part del treball, la part pràctica. A través del marc teòric es podrà veure tot el coneixement bàsic relacionat amb la lectura i els textos literaris a l'Educació Primària i, seguidament, en el marc pràctic es podrà veure l'exposició d'una unitat didàctica pensada pels nins i nines de cinquè de primària del centre educatiu CEIP Guillem Ballester i Cerdó amb la intenció de motivar l'alumnat en la lectura dels textos literaris a través de dinàmiques lúdiques i metafòriques.

PARAULES CLAU

Alumnes, llegir, lectura compartida, motivació, textos literaris, contes tradicionals, joc, tresors, pirates

ABSTRACT

The project you are about to read is a project to develop didactic and educational means or resources, which aims to encourage reading and literary texts based on traditional stories through play. This work is divided into two parts: first, the procedure will be based on a bibliographic search to form the theoretical framework, as a basic piece of what will be the second part of the work, the practical part. Through the theoretical framework you can see all the basic knowledge related to reading and literary texts in Primary Education, and then in the practical framework you can see the presentation of a teaching unit designed for boys and girls of fifth grade of the CEIP Guillem Ballester i Cerdó school with the intention of motivating students to read literary texts through playful and metaphorical dynamics.

KEY WORDS

Students, reading, shared reading, motivation, literary texts, traditional stories, game, treasures, pirates

RESUMEN

El proyecto que usted se dispone a leer es un proyecto de desarrollo de medios o recursos didácticos y educativos, que pretende fomentar la lectura y los textos literarios a partir de los cuentos tradicionales a través del juego. Este trabajo se divide en dos partes: en primer lugar, el procedimiento se basará en una búsqueda bibliográfica para formar el marco teórico, como pieza base de lo que será la segunda parte del trabajo, la parte práctica. A través del marco teórico se podrá ver todo el conocimiento básico relacionado con la lectura y los textos literarios en la Educación Primaria y, a continuación, en el marco práctico se podrá ver la exposición de una unidad didáctica pensada para niños y niñas de quinto de primaria, del centro educativo CEIP Guillem Ballester y Cerdó, con la intención de motivar al alumnado en la lectura de los textos literarios a través de dinámicas lúdicas y metafóricas.

PALABRAS CLAVE

Alumnos, leer, lectura compartida, motivación, textos literarios, cuentos tradicionales, juego, tesoros, piratas

ÍNDEX

1. Introducció..... pàg. 5
2. Objectius.....pàg. 6
3. Marc teòric.....pàg. 6

3.1. Desenvolupament i característiques del procés lector en l'Educació Primària

- 3.1.1. Què és la lectura?.....pàg. 6
- 3.1.2. Processos que hi ha en el desenvolupament de la lectura.....pàg. 7
- 3.1.3. Mètodes d'aprenentatge de la lectoescriptura.....pàg. 8
- 3.1.4. Característiques del procés lector en l'Educació Primària.....pàg. 10

3.2. Tècniques i estratègies de comprensió lectora en diferents situacions de comunicació i amb diferents tipus de textos

- 3.2.1. Comprensió lectora.....pàg. 10
- 3.2.2. Estratègies que usam perquè sigui més fàcil el desenvolupament del procés lector en els nostres alumnes.....pàg.11
- 3.2.3. Tècniques que podem usar quan els alumnes han adquirit estratègies de lectura.....pàg. 12
- 3.2.4. La comprensió lectora per cicles.....pàg.13

3.3. La lectura: Plans de foment i estratègies d'intervenció educativa

- 3.3.1. Plans de foment de la lectura.....pàg. 14
- 3.3.2. Presència de la lectura en el currículum.....pàg. 16
- 3.3.3. Estratègies d'intervenció educativa.....pàg. 17

3.4. L'educació literària en el context escolar

- 3.4.1. Delimitació conceptual.....pàg. 17

3.4.2. Evolució de l'educació literària a Espanya.....	pàg.18
3.4.3. L'educació literària en el Currículum. Legislació.....	pàg.19
3.5. Manifestacions literàries més importants aplicades a l'Educació Primària	
3.5.1. Manifestacions literàries que hem de treballar a Educació Primària.....	pàg. 20
3.6. Tècniques i estratègies d'utilització de la literatura infantil i juvenil...	pàg. 21
3.7. La biblioteca escolar i la biblioteca d'aula com a recursos en l'educació literària.....	pàg. 24
3.8. Intervenció educativa.....	pàg. 25
4. Marc pràctic: Unitat didàctica	
4.1. Justificació	pàg.26
4.2. Contextualització.....	pàg.28
4.3. Objectius principals.....	pàg.28
4.4. Competències.....	pàg. 29
4.5. Continguts.....	pàg. 30
4.6. Metodologia.....	pàg. 30
4.7. Activitats	pàg. 32
4.8. Temporalització.....	pàg. 44
4.9. Atenció a la diversitat.....	pàg.46
4.10. Avaluació.....	pàg. 48
5. Conclusions.....	pàg. 49
6. Bibliografia.....	pàg. 50

1. Introducció

El treball final de grau que a continuació s'exposarà tracta del món de la lectura i dels textos literaris a l'educació primària. El que ha portat a emprendre aquest treball són les visions que s'han tingut durant els processos de pràctiques I i II, ja que s'ha pogut veure i comprovar que els alumnes no tenen cap tipus de motivació per la lectura ni un hàbit lector i, a més no senten plaer a l'hora de llegir un llibre, és a dir, no gaudeixen de llegir.

Creim que la lectura és una eina primordial d'aprenentatge. La lectura garanteix un procés d'aprenentatge òptim, ja que un bon hàbit lector, és a dir, el fet de llegir de manera constant, ens ajuda a comprendre qualsevol tipus de text, ja sigui una frase, una pregunta d'un problema de matemàtiques, un enunciat de qualsevol activitat, un text, una història, un conte, la informació dels llibres de text, etc. A més, a través de la lectura inconscientment aprenem una bona base en quan a ortografia, gramàtica, sintaxis i el lèxic de les paraules i oracions, per tant això ens facilita una escriptura correcta.

Com a futura docent, s'han d'investigar les causes d'aquesta desmotivació, mitjançant una revisió teòrica de diferents fonts, d'experts i professionals de la llengua i la literatura, a més d'investigar diferents propostes innovadores per a la meua futura funció docent.

La finalitat d'aquest treball és realitzar, per una banda, un marc teòric indagant sobre diferents aspectes de la lectura i els textos literaris a l'educació primària: què significa llegir, què és un lector, fases o etapes de la lectura, els errors més freqüents en la lectura, desmotivacions dels alumnes a l'hora de llegir i com fomentar un hàbit lector, és a dir, com motivar als alumnes a llegir.

Per altra banda, realitzar el desenvolupament d'una unitat didàctica, dirigida a un alumnat de cinquè de primària del centre educatiu CEIP Guillem Ballester i Cerdó, amb la intenció de cercar unes dinàmiques que provoquin un interès en l'alumne en el moment d'agafar un llibre i despertar en el mateix uns sentiments que abans no coneixia. El que es cerca realment amb aquest treball és canviar la visió que té una infant davant el fet de llegir, ensenyar-li que els llibres són alguna cosa més que pàgines farcides de lletres i frases interminables, demostrar-li que els llibres parlen, que ens volen dir moltes coses i que tenen un gran ventall d'històries per ensenyar-nos. Per això, volem aconseguir que els alumnes puguin apreciar que la lectura és la gran porta oberta que els permetrà conèixer tot tipus de mons. En el marc pràctic, fent referència al desenvolupament de la unitat didàctica, es treballarà molt des del punt de vista lúdic, metafòric i lliure per a què l'infant pugui gaudir d'aquesta experiència lectora jugant, imaginant, creant, somiant i essent el més feliç possible durant aquest procés d'ensenyament-aprenentatge.

2. Objectius

2.1. Objectiu general

L'objectiu principal d'aquest treball és motivar a l'alumnat en la lectura i els textos literaris i trobar les estratègies per fomentar un hàbit lector de cara al futur com a docent.

2.2. Objectius específics

- Explicar el concepte de lectura i literatura a primària utilitzant diverses fonts bibliogràfiques.
- Esbrinar els processos que intervenen en el desenvolupament de la lectura.
- Conèixer, comparar i contrastar les diferents etapes durant el procés d'aprenentatge de la lectura a l'Educació Primària.
- Descriure el paper del mestre en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Comentar les possibles causes que poden crear errors durant la lectura.
- Descobrir diferents estratègies i tècniques de comprensió lectora.
- Conèixer les manifestacions literàries a treballar a l'Educació Primària
- Treballar tècniques i estratègies d'utilització de la literatura a l'Educació Primària.
- Motivar l'alumnat en la lectura i els textos literaris.
- Ensenyar noves visions del món.

3. Marc teòric

3.1. Desenvolupament i característiques del procés lector en l'Educació Primària

3.1.1. Què és la lectura?

Segons Mialaret, la lectura és la transformació d'un missatge escrit en sonor, desxifrar, traduir, comprendre, disposar d'un mitjà de comunicació amb els demés i extreure el contingut d'un missatge escrit.

La lectura s'ha convertit en un mitjà per accedir al coneixement, mitjà de formació personal i d'informació. Llegir, tenint en compte la definició anterior, vol dir:comprendre, interpretar, valorar el missatge escrit. Aquest procés conclou amb la interpretació i valoració del text.

Desenvolupar l'hàbit lector és imprescindible perquè els alumnes desenvolupin la competència literària. Per aconseguir bons lectors hem de treballar la lectura a totes les àrees, no només a l'àrea de llengua. La lectura a primària és un instrument imprescindible, ja que la seva adquisició permet el desenvolupament de la reflexió, l'esperit crític, la capacitat de relació...

Per poder llegir també és molt important haver adquirit unes determinades habilitats lingüístiques i metalingüístiques que són fruit d'una reflexió conscient sobre la parla, la qual està formada per distints elements, la unitat mínima de la qual és el fonema.

El procés d'adquisició de la lectura va ser proposat per Frith, qui va establir un model format per tres etapes, aquestes són les següents:

- Etapa logogràfica: els nens són capaços de reconèixer globalment un petit nombre de paraules que els hi són familiars, com per exemple: el seu nom, mama i papa, i alguna altra paraula que els hi sigui familiars. Aquesta etapa la solen aconseguir abans de començar 1er de primària.
- Etapa alfabètica: durant aquesta etapa l'alumne adquireix el codi alfabètic i desenvolupa el coneixement fonològic. Es planteja la presa de consciència dels fonemes als quals se'ls va assignar una grafia. A més a més, l'alumne també aprèn a trobar un significat a les paraules.
- Etapa ortogràfica: té lloc quan s'ha automatitzat el procés de descodificació. S'adquireix un lèxic intern pel fet de llegir una altra vegada els mateixos mots.

El fet de conèixer les distintes etapes pot ser molt útil, però no hem d'oblidar que després cada nin té el seu ritme i adquireix la destresa en el seu moment. Nosaltres com a mestres hem de respectar el ritme de cada alumne.

3.1.2. Processos que hi ha en el desenvolupament de la lectura

Hi ha quatre processos que intervenen per a la consecució del procés lector i la competència lectora:

- Processos perceptius: el primer que es fa per desxifrar un missatge és que aquest sigui recollit i analitzat pels nostres sentits. Extraïem la informació durant un temps breu i així la part més rellevant del missatge passa a la memòria a curt termini o memòria de treball, que és on s'analitza la informació. Aquesta ens permet retenir la informació i després poder extreure el significat.

- Processos lèxics: a través dels processos lèxics s'identifiquen les lletres i després es troba el concepte que s'associa amb cada unitat lingüística. Hi ha dues vies per reconèixer el significat de les paraules:

- Via lèxica o via directa: permet connectar directament la forma ortogràfica de la paraula amb la seva representació. Funciona amb paraules que el subjecte coneix visualment, és a dir, les paraules que formen part del seu vocabulari. No serveix per les paraules desconegudes.

- Via fonològica o via indirecte: permet arribar al significat transformant cada grafema en el seu corresponent so i utilitzant aquests sons per accedir al significat. En castellà podem llegir les paraules a través de la ruta fonològica, ja que totes les paraules s'ajusten a les regles grafema-fonema, però en altres idiomes moltes paraules són irregulars, la pronunciació de les quals no s'ajusta a l'escriptura.

- Processos sintàctics: el reconeixement de les paraules és necessari per poder arribar a entendre el missatge d'un text escrit, però les paraules aïllades no transmeten res més amb la relació entre elles on es troba el missatge.

L'agrupament de les paraules en una oració s'aconsegueix gràcies a una sèrie de claus presents en l'oració, per exemple, l'ordre de les paraules i els signes de puntuació.

- Processos semàntics: després d'haver establert la relació entre els diferents components de l'oració, el lector passa ja a l'últim procés: extreure el missatge de l'oració per integrar-ho amb els seus coneixements. Només quan és capaç d'integrar la informació a la memòria es pot dir que ha acabat el procés de comprensió.

3.1.3. Mètodes d'aprenentatge de la lectoescriptura

Hi ha distints tipus de models per adquirir la lectoescriptura, sempre tenint en compte el tipus d'alumnat que tenim i el mètode que han començat a infantil es seguirà un camí o un altre:

- Sintètics: (mètode tradicional de cartilla): parteixen del reconeixement dels signes o sons més elementals, després els alumnes han d'integrar aquests elements en successives combinacions fins aconseguir dominar aquest mecanisme. És a dir, van de la unitat més petita a la més complexa. Poden ser de tres tipus:

- Mètode alfabètic: ensenya a pronunciar les lletres com a pas previ per accedir a la lectura.
 - Mètode fonètic: parteix del fonema associant-ho a la seva representació gràfica i expressió gestual com a suport. Comença mostrant el dibuix de les lletres, primer les vocals i després les consonants, associant la correcta pronunciació amb el so. Una vegada relacionen el so amb el grafema, comença l'aprenentatge de les síl·labes.
 - Mètode sil·làbic: segueix la línia del mètode fonètic però comença per la síl·laba.
- Analítics o globals: van en direcció contrària als sintètics. Presenten als alumnes un text escrit, amb un sentit real per a ells, que es llegeix en veu alta. Es dur a terme una observació i anàlisi del conjunt global. Van d'unitats majors a unitats més petites. Hi ha dos tipus:
 - Mètode global natural: aquest mètode el va fer Freinet, que dona una nova expansió als mètodes globals. Considera la lectura com un mitjà de comunicació i tracta de motivar als alumnes per a què a partir d'activitats orals creïn un text entre tots i analitzin semblances per anar descobrint paraules, síl·labes, sons, etc.
 - Model cartells d'experiència: crear situacions d'aprenentatge a partir de les experiències dels nens. La seqüència de sons, paraules o frases que els nins aprendran no poden venir de fora, sinó que el nin aprendrà a partir del seu contacte amb la llengua escrita.
 - Mètodes mixtos: parteix de la combinació d'elements dels dos mètodes anteriors.

Dins aquest model, el mètode més estès és el constructivista, que parteix de les teories piagetànies i de les propostes de Ferreiro i Teberosky. En aquest mètode partim del llenguatge oral per arribar al llenguatge escrit. Començam amb el reconeixement de paraules de l'entorn i que han estat usades de forma significativa, perquè en el pensament del nin no existeixen les síl·labes, els fonemes o les grafies, sinó les paraules amb significat.

Segons Ferreiro y Tebersky, els nins passen per cinc etapes per adquirir la lectoescriptura:

1. Etapa d'escriptura indiferenciada: no distingeixen les grafies dels dibuixos.

2. Etapa d'escriptura diferenciada: imiten les lletres que veuen, copiant un model, però sense tenir consciència real del que escriuen.
3. Etapa sil·làbica: comencen a establir relacions entre el so de les paraules i el seu grafisme. Identifiquen la síl·laba, però solen representar-la amb una sola lletra (normalment vocals).
4. Etapa sil·làbica-alfabètica: estableixen correspondències entre les síl·labes i el que escriuen, però no són capaços de segmentar tots els elements sonors de la paraula, la qual cosa fa que deixin sense escriure algunes lletres.
5. Etapa alfabètica: reconeixen una correspondència alfabètica a cada so de la paraula, tant consonant com a vocal, encara que hauran d'aprendre l'ortografia correcta.

3.1.4. Característiques del procés lector en l'Educació Primària

Com a conseqüència de tot el que he explicat anteriorment, hi ha una sèrie de característiques presents en el procés lector que són les següents:

- És un procés que s'inicia de forma sistemàtica en aquesta etapa, encara que es poden haver assentat les bases en l'etapa precedent.
- El procés lector exigeix presentar a l'alumnat una sèrie d'estratègies i tècniques que es puguin adquirir per facilitar l'accés a la lectura i a la comprensió d'un text.
- El procés lector depèn de nombroses variables personals i contextuals.
- El procés d'ensenyament i aprenentatge dependrà del mètode de lectura seleccionat.
- El procés de lectura contempla l'existència de diferents subprocessos implicats: perceptius, lèxics, sintàctics i semàntics.

3.2. Tècniques i estratègies de comprensió lectora en diferents situacions de comunicació i amb diferents tipus de textos

3.2.1. Comprensió lectora

La comprensió lectora és un procés a través del qual el lector elabora un significat en la seva interacció amb el text. El fonament de la comprensió és la interacció entre el lector i el text. El lector relaciona la informació que se li presenta amb la informació emmagatzemada en la seva ment, aquest procés se denomina comprensió. Hi ha diferents tipus de comprensió lectora, aquests són:

- Literal: reconeixement i record dels fets tal com apareixen en el text.
- Interpretativa: pròpia dels lectors actius que construeixen el significat del text.
- Evaluativa: pròpia de lectors experts que formulen judicis de valor i opinions sobre el que es llegeix.
- Appreciativa: pròpia de lectors consumats. És el grau en què afecta al lector el contingut del text; emocions entre l'autor i el lector.

Durant l'etapa d'educació primària, els infants són capaços de dur a terme una comprensió literal dels textos, i al final d'aquesta, alguns són capaços de desenvolupar una comprensió interpretativa. Segons Quintana, els lectors competents tenen les següents característiques:

- Usen els coneixements previs per donar sentit a la lectura.
- Supervisen la seva comprensió durant el procés de la lectura.
- Demanen quan no comprenen un concepte.
- Fan inferències constantment durant i després de la lectura.
- Poden distingir el que és important en els textos que llegeixen.
- Resumeixen la informació quan llegeixen.

Aquestes característiques són les que han d'intentar desenvolupar els nostres alumnes al llarg de l'etapa de primària.

3.2.2. Estratègies que usam perquè sigui més fàcil el desenvolupament del procés lector en els nostres alumnes

Segons Solé, podem dur a terme distintes estratègies per treballar la comprensió lectora en els nostres alumnes sempre tenint en compte el moment de lectura. Aquestes són:

a) Estratègies prèvies a la lectura:

- Motivar els nens per a què trobin un sentit a la lectura, que entenguin perquè es fa, el que es fa i per a què.
- Activar els coneixements previs, ja que això condicionarà la interpretació de la lectura.
- Es poden dur a terme prediccions de la lectura.

b) Estratègies durant la lectura:

- Tasques de lectura compartida, lectura independent, dur a terme resums o recapitular, dur a terme recerca en el diccionari, entre altres.

c) Estratègies posteriors a la lectura:

- Identificar la idea principal del text, crear un resum, formular preguntes i respostes, entre altres.

Les estratègies que podem usar tenint en compte el tipus de text són:

a) Textos narratius:

- Tenint en compte el moment de la lectura, a l'inici podem recordar l'estructura fixa que tenen els textos narratius. Després, mentre llegim, podem fer una activitat que consisteix en identificar l'estructura abans esmentada, i per últim, després de la lectura es pot fer un resum.

b) Textos descriptius:

- Les estratègies són molt semblants a les dels textos narratius però els alumnes poden identificar sensacions, sentits i diverses expressions.

c) Textos expositius:

- La primera estratègia seria fer entendre als alumnes que amb aquests texts obtenim informació i que hem d'usar els coneixements previs per a comprovar-ho. També és important formular preguntes sobre el text llegit, saber localitzar accions rellevants, fer prediccions i ser capaços d'anticipar informació o cercar possibles preguntes que no apareguin en el text.

3.2.3. Tècniques que podem usar quan els alumnes han adquirit estratègies de lectura

Una vegada ja sabem que els alumnes tenen distintes estratègies per comprendre el text, se'ls hi pot donar tècniques que permetin una lectura dels diferents tipus de lectura:

a) Tècniques d'anàlisi: faciliten la visió global, permeten entendre l'estructura, faciliten la comprensió, l'aprofundiment, relació entre dades. Hi ha tres tipus:

- De realç: posar en el marge de la pàgina les paraules clau del text.
- D'anàlisi estructural: anotar indicacions que permetin amb un cop d'ull veure elements estructurals del text.
- Subratllat: destacar les paraules i conceptes clau del text.

b) Tècniques de síntesi: permeten la composició d'un text a partir de l'anàlisi de les seves parts, presentarà sempre una reducció de la seva extensió. Hi ha distintes tècniques, com per exemple:

- Resum: aspectes essencials d'un tema. Presenta la informació de forma personal i condensada.
- Esquema: expressió a través d'una estructura bàsica de les idees del text. N'hi ha de claus i numèrics.
- Mapes de continguts o conceptuals: a partir d'una estructura de relacions es presenten els continguts.
- Quadre sinòptic: a l'esquerra se situen els elements que es comparen i a d'alt els objectes d'estudi o comparació.

c) Tècnica de Robinson: aquest mètode es va formular a l'any 1970 pel psicòleg Harry Maddox amb la seva obra "Com estudiar". Està compost per un total de cinc fases:

- Explorar: dedicar 10 minuts a donar un cop d'ull al text per poder proporcionar un panorama general.
- Preguntar: llegir amb la intenció de voler contestar alguna pregunta: qui?, què?, com?, quan? i a on?. Aquí obliga a pensar i a organitzar les idees.
- Llegir: tenir en ment les preguntes desenvolupades i tornar després per subratllar.
- Recitar: contestar les preguntes abans formulades usant com a guia el marcat en el pas anterior i repetir les respostes en veu alta.
- Repassar: és l'últim pas per acabar d'entendre el text.

3.2.4. La comprensió lectora per cicles

Abans de parlar de les característiques de cada cicle, és important tenir en compte que en general (a tots els cursos) és important insistir en:

- La lectura en veu alta
- L'explicació del contingut de la lectura
- La selecció de la informació rellevant i la identificació de les idees principals
- L'elaboració de l'esquema i el resum
- La incorporació del vocabulari bàsic de l'àrea
- El foment de l'opinió i el debat

Ara, tenint en compte les particularitats de cada cicle, podem veure què hem de tenir present:

- Primer cicle:

Les activitats han de girar al voltant de la lectura de contes, poemes, cartes i diàlegs senzills. Allò que es faci ha de ser significatiu per ells. És important que estiguin en contacte amb distints tipus de textos que els ajudaran a analitzar i modificar la realitat, per això és important que a l'aula hi hagi diversitat de llibres. En aquest període els més recomanables són:

- La narració. Els nens llegeixen i escriuen notes breus i fan públics els seus escrits
- La poesia. Els nens treballen les seves diverses formes canviant paraules de poemes, crear rimes, etc.
- Els diàlegs. Lectura expressiva d'un text breu dialogat.

- Segon cicle:

S'aprofunditza en les fórmules d'inici de contes i en les parts que té, a més de diferenciar el codi escrit i el codi oral. El més recomanable per treballar és:

- La narració: cartes, contes, historietes i còmics
- La poesia: conèixer la seva estructura, treballar la poesia tradicional oral
- Els diàlegs: lectura de textos teatrals, lectura i elaboració de còmics.

3.3. La lectura: Plans de foment i estratègies d'intervenció educativa

L'article 2 de la LOMQE posa de manifest que una de les finalitats de l'educació és l'atenció prioritària que els poders públics prestaran al foment de la lectura i a l'ús de les biblioteques escolars com a factors que afavoreixen la qualitat de l'ensenyament.

3.3.1. Plans de foment de la lectura

Tenint en compte la LOMQE, trobam el Pla de Foment de la Lectura: la lectura és una eina fonamental en el desenvolupament de la personalitat i de la socialització de cada individu com element essencial per conviure en democràcia. Ho planteja com una tasca diferent de la formació de l'habilitat de llegir, que s'inicia en la família i escola, i que necessita de persones i llocs que permetin l'acostament als llibres. Els objectius del Pla de Foment de la Lectura són:

- Conèixer els hàbits lectors per planificar millor les polítiques públiques de lectura.

- Crear consciència social sobre la importància de la lectura.
- Impulsar, en col·laboració amb les administracions competents, l'accessibilitat i dotació adequada de biblioteques públiques i escolars.
- Realitzar i ajudar a la realització d'activitats de promoció de la lectura en diferents àmbits.
- Atendre a col·lectius amb dificultats per accedir al llibre i la lectura, recolzats per iniciatives d'ONG i altres institucions públiques.

Les activitats del Pla de Foment de la Lectura s'estructuren en sis àrees:

- Observatori de la Lectura i el Llibre: instruments d'anàlisi
- Foment de l'hàbit lector en centres docents
- Potenciació de la biblioteca pública
- Accions de comunicació
- Activitats d'animació a la lectura
- Accions de conscienciació i col·laboració amb altres institucions

Els centres educatius juguen un paper molt important en el foment del llibre i de la lectura en els nins i nines. Algunes de les maneres que poden fer-ho és desenvolupant les biblioteques escolars i vertebrant projectes globals de lectura a mitjà i llarg termini, a través de l'elaboració d'un pla adaptat i sistemàtic d'actuacions. Aquests plans de lectura que s'elaboren a les escoles s'han de caracteritzar per tenir activitats durant tot el curs amb l'objectiu de motivar els alumnes en la lectura. oferir activitats impulsades per l'equip directiu, coordinat i implementat pel professorat de les diferents àrees. A més, crear ambient i moments propis, oportunitats lectores i escriptores perquè la pràctica de la lectura quedi registrada i estigui present a l'escola. Aquests plans s'han de crear partint d'algun d'aquests àmbits:

- Àmbit global: el propi pla del centre establirà el conjunt d'activitats de la biblioteca, del dia del llibre, jornades, etc.
- Àmbit del grup classe: estratègies d'acostament i integradores (abans, durant i després de la lectura). Ús de la biblioteca d'aula.
- Àmbit individual. Formació lectora de l'alumne a través de diferents activitats.

El darrer any que es va dur a terme un Pla de Foment de la Lectura a les Illes Balears fou pel curs 2010-2011 on es va dur a terme la convocatòria de Projecte de Biblioteca Escolar i Foment de la Lectura.

3.3.2. Presència de la lectura en el currículum

Tenint en compte el Decret 32/2014, a l'annex del currículum de l'àrea de llengua catalana i castellana, es plantegen els objectius específics que els alumnes hauran d'anar assolint.

D'aquests objectius n'hi ha tres que parlen de la lectura i són els següents:

- Usar de manera eficaç les destreses i habilitats bàsiques de la llengua (escoltar, parlar, llegir i escriure) com a instruments d'aprenentatge, recerca, recollida i processament d'informació, així com per escriure textos propis de l'àmbit escolar.
- Llegir amb fluïdesa i entonació correcta diferents tipus de text adequats a l'edat i utilitzar la lectura com a font per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.
- Utilitzar la lectura com a font de plaer, aprenentatge i enriquiment personal, fer ús de la biblioteca d'aula i de centre per fomentar l'hàbit lector i apreciar el valor dels diferents textos de la tradició literària.

Les àrees de llengües estan emmarcades en cinc blocs de continguts. El bloc dos està enfocat en la lectura, el tema que estic tractant. La lectura és una activitat clau dins tota l'etapa de primària. La lectura no es pot entendre sense estar lligada a la comprensió lectora, que ha d'estar inclosa dins tot el pla lector. No es tracta d'una simple descodificació de signes, sinó que l'ensenyament i l'adquisició del procés lector implica la interiorització de tota una sèrie d'estratègies que faciliten la comprensió lectora i permeten, així, valorar, interpretar, analitzar, relacionar i seleccionar la informació. D'aquesta manera, es pretén afavorir una actitud activa i participativa, de mentalitat oberta i respectuosa amb les opinions i creences dels altres.

Respecte a les competències, trobam que la lectura pot contribuir a desenvolupar les set competències, especialment la competència en comunicació lingüística.

L'últim punt d'aquest apartat són els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluable (EAA). Segons el Decret 32/2014 modificat pel Decret 28/2016, els criteris d'avaluació són el referent específic per avaluar l'aprenentatge dels alumnes. Són allò que es vol valorar per aconseguir assolir els coneixements i competències. Aquests criteris es fixen

en cada assignatura i es troben a l'annex del Currículum. Dintre de cada criteri d'avaluació trobam els EEAA, els quals es troben dintre de cada bloc de les àrees de les llengües. Els EAA són especificacions dels criteris d'avaluació per definir els resultats d'aprenentatge de cada alumne i concreten el que l'alumne ha de saber, comprendre i saber fer. Aquests han de ser observables, mesurables i avaluable. Aquests també estan seqüenciats per cursos en el Currículum i nosaltres els haurem de concretar en les Programacions Anuals i les Unitats didàctiques.

3.3.3. Estratègies d'intervenció educativa

Abans de començar a fer les activitats cal que els docents tinguem en compte una sèrie de criteris. Per començar, pel que fa a la planificació de les activitats, cal que mirem la relació entre:

- Els alumnes. És important que tinguem en compte els coneixements previs dels alumnes, els seus interessos i què és el que els motiva.
- Els altres professors. És molt important que quan programem tinguem en compte amb quins recursos humans comptam. Fent referència a l'ensenyament de les llengües, el docent es converteix en el vehicle de comunicació, i exerceix d'orientador i de guia. Aquest paper implica una actitud respectuosa amb totes les llengües.
- Els continguts. És essencial programar-se uns objectius a assolir perquè a partir d'aquests es treballin els continguts corresponents. Tot seguit, també hem de tenir en compte l'organització i el disseny l'espai. Aquest és a on es realitza l'activitat i s'ha d'adequar a les necessitats de l'activitat proposada.
- L'activitat. Aquesta activitat haurà d'estar pensada per donar resposta a continguts que s'hagin treballat i haurà de tenir una finalitat concreta.
- Els recursos. Serà molt important veure quin material té el centre abans de programar l'activitat per tal de poder-los reutilitzar. Les biblioteques d'aula i de centre es convertiran en eines imprescindibles per a aquestes àrees.

3.4. L'educació literària en el context escolar

3.4.1. Delimitació conceptual

Perquè els alumnes siguin competents en l'àmbit de les obres literàries, és necessari que l'alumne:

- Descobreixi la lectura com a experiència satisfactòria
- Reconeixi en el text vivències pròpies
- S'identifiqui amb els personatges
- Sàpiga interpretar el sentit del text
- Conegui els elements literaris

Si un alumne no experimenta el plaer de la lectura serà complicat que pugui desenvolupar una competència literària satisfactòria. L'objectiu final de l'educació literària seria que l'alumnat adquirís aquesta competència literària, que Mendoza divideix en:

- Coneixements lingüístics per a la codificació
- Coneixements pragmàtics per identificar indicis i claus del text
- Coneixements metatextuals per a reconèixer les tipologies textuals
- Coneixements estratègics de comprensió i interpretació per a la traducció del text

3.4.2. Evolució de l'educació literària a Espanya

Durant el temps, la finalitat de l'ensenyança de la literatura ha anat canviant.

Colomer, a la seva obra, explica aquesta evolució:

Des de finals de l'Edat Mitjana fins al segle XIX, l'educació literària era exclusiva en les minories i l'objectiu era tenir els coneixements de la literatura nacional. A partir de la dècada dels 60, davant del fracàs d'haver dut a terme una ensenyança basada en transmetre autors i obres, sorgeix la idea de l'educació literària per adquirir hàbits lectors i crear lectors competents. En els anys 80, el text literari apareix amb un ús comunicatiu mitjançant el qual els autors intenten donar sentit a la pròpia experiència i usen el llenguatge de manera creativa. Es dona importància a l'hàbit lector i en el goig dels textos literaris. En l'actualitat, l'educació literària ha d'animar a nens i joves a no només llegir textos literaris, sinó també a escriure'ls. Conèixer el plaer de la lectura i de l'escriptura per ser persones competents. En aquesta línia apareixen els "tallers literaris" com una didàctica pels nens i joves per expressar les seves idees, sentiments i fantasies. Alguns exemples dels tipus de textos que es creen són la manipulació de textos, la creació de textos originals a partir d'instruccions i la producció textual a partir de models expressius de gènere.

3.4.3. L'educació literària en el Currículum. Legislació

El Decret 32/2014, modificat per Decret 28/2016, en el qual s'estableixen els ensenyaments mínims d'educació primària a les Illes Balears, estableix que les competències són les capacitats per aplicar de manera integrada els continguts propis de l'etapa per aconseguir dur a terme activitats adequadament i resoldre problemes complexos. D'acord amb la LOMQE n'hi ha set, que són:

- Competència en comunicació lingüística
- Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia
- Competència digital
- Aprendre a aprendre
- Competències socials i cíviques
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor
- Consciència i expressions culturals

Per adquirir adequadament les competències, s'han de dissenyar activitats que permetin als alumnes assolir més d'una competència. A l'annex del Decret 32/2014, en el Currículum de l'àrea de llengua hi ha els objectius específics d'àrea entre els quals n'hi ha dos que parlen de l'educació literària a l'etapa d'educació primària, aquests són:

- Utilitzar la lectura com a font de plaer, aprenentatge i enriquiment personal, fer ús de la biblioteca d'aula i de centre per fomentar l'hàbit lector i apreciar el valor dels diferents textos de la tradició literària.
- Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats en quant a temàtica i complexitat i iniciar-se en els coneixements de les convencions formals específiques del llenguatge literari.

Aquest treball està relacionat amb el *Bloc 5. Educació literària*. Aquest és una aproximació a la literatura a partir de les expressions més senzilles. Pretén treballar el desenvolupament de la competència literària a través de la lectura, l'anàlisi de l'escriptura, la recitació, la dramatització, la participació en jocs retòrics, l'escola de textos propis de la tradició literària popular, etc, per apropar, així, els infants a l'expressió artística de les construccions de la cultura tradicional. L'accés guiat a aquestes obres afavorirà l'hàbit lector i escriptor dels alumnes, i els descobrirà el plaer per la lectura, la creativitat i l'estètica dels textos literaris.

3.5. Manifestacions literàries més importants aplicades a l'Educació Primària

Les manifestacions literàries cerquen el goig en les manifestacions narratives, poètiques i dramàtiques. Si analitzem les obres literàries infantils podem veure que estan distribuïdes en tres grups:

- **Les obres escrites pels propis nins.** Aquestes es poden classificar com literatura infantil. Els nens prefereixen els seus escrits i es senten més motivats.
- **L'obra escrita per als nins.** En aquesta, l'adult és el que selecciona el tipus d'obra que el nin ha de llegir. L'adult imposa els gustos. És la manera que més s'ha estès.
- **L'obra adaptada als nens.** Són aquelles obres que no estan dirigides als nens però que commouen als nens. Un exemple és *Alicia en el país de les meravelles*. Aquesta obra amaga una crítica molt gran de la societat dels adults que els nens no entenen i encara així pensen que és per ells.

3.5.1. Manifestacions literàries que hem de treballar a Educació Primària

La literatura té diferents tipus d'obres. Un dels nostres objectius és donar a conèixer els tipus d'obres que hi ha perquè es puguin expressar i comunicar. Per a Garcia i Medina, els gèneres literaris infantils i juvenils són:

- **Narrativa.** Es caracteritza perquè es narren històries imaginàries o fictícies que constitueixen una història aliena als sentiments de l'autor. És una història presa de models del món real. Aquesta relació entre experiència i imaginació, entre fantasia i vida és el que li dona un valor especial a la lectura. Dins d'aquest gènere trobam:
 1. Èpica. Es troben personatges adornats amb grans virtuts en un món de dificultats que se superen amb l'esforç i les accions.
 2. Narrativa de transmissió oral. La rondalla, el mite, el conte, la llegenda i el romanç els trobem aquí. Narracions que s'han anat transmetent de generació en generació. Han donat lloc a famoses obres que es difonen entre els alumnes amb distintes variacions segons les edats.
 3. Narrativa d'autors. És una narrativa d'autor coneguts. Alguns gèneres són:

- El conte. Narració breu amb un relat senzill. En podem trobar de diferents tipus: de fórmula, meravellosos de fades, d'animals, contes humans i sense sentit.
- La novel·la. És el gènere per excel·lència dels adolescents i adults. Relaten vides i peripècies de personatges en situacions molt variades usant diferents recursos literaris. N'hi ha de diferents tipus: d'aventura, ciència ficció, història, etc.
- El còmic. Gènere que ha anat guanyant popularitat. Els personatges atreen al món infantil i adolescent. Són una sèrie de dibuixos que constitueixen un relat amb el propòsit de transmetre informació o obtenir una resposta estètica del lector.

- **Lírica.** Aquest és el terreny poètic en el qual surten els aspectes rítmics, melòdics i estètics. En el primer cicle es pot treballar la lírica a partir de la transmissió oral o la transmissió escrita:

Poesia de transmissió oral. Diferenciam:

- Les endevinalles. Es poden treballar als dos cicles. Primer es treballarà de forma memorística i a poc a poc se li demanarà que llegeixi entonant i amb el ritme corresponent.
 - Els embarbussaments. L'objectiu és poder-los pronunciar amb claredat i rapidesa.
 - Els refranys. Hem d'ensenyar a interpretar-los i a llegir-los de forma expressiva.
 - Les cançons. Engloben a qualsevol text poètic que es pugui cantar.
- **Dramàtica.** Fa referència al teatre pels nens que comprèn obres on l'acció narrada es desenvolupa a partir de diàlegs dels personatges. Té molta difusió en l'àmbit de les representacions. D'aquesta manera, podem saber que també hi ha obres representades amb ninots, obres de ombres, obres adaptades dels contes de fades o populars, obres adaptades de textos narratius clàssics i les obres de creació. En aquest gènere se li ha de donar molta importància als elements escenogràfics.

3.6. Tècniques i estratègies d'utilització de la literatura infantil i juvenil

Segons López Molina podem usar les següents tècniques per apropar l'alumnat a la literatura infantil i juvenil:

- El debat. S'ha de donar algun detall important del llibre perquè es produeixi la lectura. Una vegada s'hagi llegit, el moderador farà algunes preguntes donant paraula als nens per crear el debat. Abans d'acabar el debat, el moderador farà un resum amb els punts més importants que s'han parlat.
- Trobades amb experts. Permeten un contacte directe amb la literatura. El fet de dur a l'aula un poeta, escriptor, dramaturg, etc, acostava als alumnes a la literatura.
- Lectures col·lectives.

A més a més, Gianni Rodari, també proposa altres tècniques que ens poden ajudar a apropar els nens i nenes a la literatura. Aquestes són:

- **La pedra en l'estany.** Rodari parteix de la idea de dir una paraula a l'atzar que produeix a la ment ones superficials i profundes. Per això, es tracta de proposar una paraula als nens i treballar els distints continguts que van sorgint. Per exemple: sol; veure les associacions mentres que surten narrant alguna història breu, afinitat de sons amb altres paraules "sol-mussol", afinitats semàntiques o treballar acròstics (composició poètica en què les lletres que ocupen determinats llocs, per exemple, les lletres inicials de cada vers, formen una paraula o frase). Una vegada feta aquesta activitat, poden sorgir textos creatius, ja que la seva ment ha estat estimulada.
- **Binomi fantàstic.** Un nen escriu una paraula a la pissarra i mentrestant un altre es tapa els ulls. Quan tothom ja ha vist la paraula que havia a la pissarra, aquesta es borra i el nen amb els ulls tapats escriu una paraula a l'atzar. A partir d'aquí, amb les dues paraules que han sortit a la pissarra es pot narrar una història i establir relacions entre les dues paraules, etc.
- **Hipòtesis fantàstiques.** Es parteix de la idea que les hipòtesis són xarxes. Aquestes xarxes són preguntes a l'atzar amb un subjecte i un predicat: Què passaria si...
- **Jocs amb els contes.** A partir d'un conte que ja existeix, feim modificacions: inventar un final distint o una introducció distinta, ficar un personatge nou, etc.
- **Rondalles en clau obligatòria.** Consisteix en variar els contes donant-los una modulació diferent. Per exemple: *El flautista de Hamelin* ambientada en la Palma actual i, envers d'estar envaït per rates, ho està per cotxes.

- **Jocs.** Podem cercar temes fantàstics a partir de diferents jocs com per exemple: tallar títols de diari, barrejar-los i després treure'n dos, etc.

Seguidament, cal apreciar una sèrie d'estratègies per apropar els nens a la literatura infantil i juvenil. Per començar definiré què són estratègies: Són procediments, és a dir, continguts d'ensenyament. Les estratègies que nosaltres usem a l'aula han de tenir en compte l'edat i el curs dels alumnes. Així podem trobar estratègies generals i específiques:

Estratègies generals:

- Biblioteca d'aula o racó de lectura. Tenir un espai còmode de lectura.
- Concursos i certàmens literaris. Es poden fer a nivell de centre o de classe. Poden tenir més força si els acompanyam de visites a la biblioteca, de xerrades, etc.
- El dia o la setmana del llibre. Podem plantejar distintes activitats com la lectura compartida, contacontes, llegendes, concursos, etc.
- Normes generals per animar a llegir. És important que els motivem a llegir des de diferents punts de la lectura, de l'escriptura, de l'oralitat i d'altres formes d'expressió (il·lustracions, teatres, etc.).

Estratègies específiques:

- **El conte i la novel·la.** Una estratègia es contar contes a la classe. Aquí apareixen diferents moments i assimilacions:

Procés d'assimilació del conte. Seleccionar un conte amb el que es sentin especialment implicats, llegir-lo més d'una vegada, trobar allò més interessant, etc.

Preparació per explicar el conte. Hem de tenir present a qui li estem contant el conte, recordar les fórmules d'inici i de final dels contes i comprovar la visibilitat dels instruments que es puguin usar.

Durant la narració. Repetir la narració varies vegades, anar canviant el to de veu, etc.

- **Poesia.** Per treballar la poesia s'ha de tenir en compte l'edat i el curs en el que ens trobam, saber la finalitat de la presentació per poder jugar amb el ritme de les

paraules, presentar el poema amb naturalitat, treballar el poema a partir d'un component lúdic i permetre que ells siguin els que escullen els poemes. A més a més, per treballar-la hem de tenir en compte quatre etapes:

Primera etapa. Fins el set anys. Es basa en l'escolta i el repetir. És oral, breu, senzilla i es mostra en forma de joc.

Segona etapa. Dels vuit als deu anys. El poema està acompanyat de l'expressió plàstica, el cant, el ball, etc.

Tercera etapa. Dels deu als tretze anys. S'introdueixen els jocs verbals, els disbarats, etc.

Quarta etapa. Dels tretze als quinze anys.

- **Teatre.** L'estratègia més encertada per introduir-la és el joc, ja que és molt interessant pels nens i nenes. Aquest joc pot ser lliure o dirigit i en són exemples els següents: jocs escènics, mímica, teatre d'ombres, jocs en silenci, etc.

3.7. La biblioteca escolar i la biblioteca d'aula com a recursos en l'educació literària.

La biblioteca escolar s'ha de convertir en un espai on els nens i nenes del centre passin gust d'estar allà, on trobin llibres de tot tipus de gèneres i puguin gaudir de la lectura d'una forma còmoda i tranquil·la. El funcionament de la biblioteca permet nombrosos intercanvis entre els nens i els adults. El fet que siguin els nens els que poden elegir el llibre que volen llegir els permet dur a terme una lectura de lliure elecció.

La biblioteca escolar és l'instrument bàsic per apropar els nens a l'educació literària i garanteix un lloc d'estímul per a la lectura i un espai on desenvolupar altres pràctiques de lectura i escriptura. Aquestes activitats són molt variades però sempre tenen el mateix objectiu: desenvolupar l'hàbit lector. Algunes activitats poden ser: anar a visitar una biblioteca, ensenyar a cuidar i enriquir el racó de lectura, etc.

Quan desenvolupam una activitat de lectura hem de tenir molt clara la situació en la qual es dona l'aprenentatge: si és funcional o de plaer. Hi ha una gran diferència entre aquestes dues, segons Charmeux. Es pot llegir per plaer o per fer una activitat, la clau està en el projecte de

lectura que ens hem proposat. Si el projecte acaba en un mateix, estam en una situació de lectura-expressió, si acaba en una altra finalitat estam en una situació funcional.

Algunes propostes per animar als alumnes a l'ús de la biblioteca escolar són:

- Fira del llibre. Exposició de llibres del món, en diferents idiomes i de distintes grandàries, materials, olors, etc.
- Museu del conte. Exposició d'objectes característics de contes populars.
- Marató de conta contes. Hi participen familiars, alumnes i professors.
- Setmana de la biblioteca. Organització de jocs i activitats a la biblioteca; passa paraula, jocs de pistes i gimcanes sobre autors, llibre viatger, etc.
- Maletes viatgeres. Llibres de contes, teatres, disfresses, etc. que aniran d'aula en aula.
- Creació de llibres amb diferents temàtiques. A partir de preguntes que es poden fer els nens, per aula, crearan un llibre de centre. També es pot fer donant una part d'un conte a cada aula i l'han de dotar d'imaginació per després crear una història conjunta.

La biblioteca d'aula és un espai que es troba dins cada una de les aules del centre escolar. El nombre de llibres és limitat i poden ser usats pels nens de forma flexible. Es planteja com un espai per apropar l'alumnat a la lectura de forma autònoma. S'ha de considerar aquest espai com una eina viva per la investigació, el plaer, l'aprenentatge i l'enriquiment dels alumnes.

També és important destacar el valor cooperatiu que té aquest espai, ja que l'han de cuidar entre tots, el formen entre tots i es va enriquint a partir de les experiències de tots els nens de la classe. Els elements que ha de tenir la biblioteca d'aula són:

- Llibres de consulta. S'han de seleccionar prèviament pels mestres.
- Literatura infantil i juvenil. Llibres que siguin d'interès pels nens de l'aula tenint en compte l'edat i el curs.
- Llibres fabricats pels alumnes. Llibres creats pels alumnes en el camp de la investigació com en la creació de biografies, ja siguin individuals o col·lectives.
- Documents. Aquest és un apartat molt ampli. Respon a la idea de reunir tota una sèrie de diversos elements que poden crear una font documental de gran importància.

3.8. Intervenció educativa

Abans de començar a fer les activitats, cal que els docents tinguem en compte una sèrie de criteris. Per començar, pel que fa a la planificació de les activitats, cal que mirem la relació entre:

- Els alumnes. És important que tinguem en compte els coneixements previs dels alumnes, els seus interessos i què és el que els motiva.
- Els altres professors. És molt important que quan programem tinguem en compte amb quins recursos humans comptam.
- Els continguts. És essencial programar-se uns objectius a assolir perquè a partir d'aquests es treballin els continguts corresponents.

Tot seguit, també hem de tenir en compte l'organització i el disseny de:

- L'espai. Cal que l'espai on es realitza l'activitat s'adeqüi a les necessitats de l'activitat proposada.
- L'activitat. Aquesta activitat haurà d'estar pensada per donar resposta a continguts que s'han treballat i haurà de tenir una finalitat concreta.
- Els recursos. Serà molt important veure quin material té el centre abans de programar l'activitat per tal de poder-los reutilitzar.

4. Marc pràctic

UNITAT DIDÀCTICA: Benvinguts al viatge dels tresors!

ÀREA: Llengua catalana		UNITAT DIDÀCTICA: Benvinguts al viatge dels tresors!		
CICLE: 2n Cicle	NIVELL: 5è de Primària	TEMPORALITZACIÓ: 10 sessions 60' cada sessió	PERÍODE: 2n trimestre	CURS ESCOLAR: 2020 - 2021

4.1. Justificació

Avui en dia, el moment en què un nen s'ha de disposar a engrescar-se en la lectura d'un llibre, resulta un fet de certa dificultat. En la majoria dels casos, l'infant adopta una actitud de rebuig, de desinterès, d'avorriment, d'angoixa i patiment, ja que aquella tasca que conté fulles i fulles de text plenes de paraules li provoca pesa i atipament. Els seus interessos es troben dirigits cap a uns altres tipus d'aspectes de la vida molt més atractius i lúdics, com pot ser un videojoc o jugar al carrer amb els amics a futbol. Ara bé, els nens tenen la necessitat vital, educativa, social i cultural de llegir, de saber fer-ho bé i poder desenvolupar la seva capacitat intel·lectual i el seu aprenentatge amb total èxit. Per tant, la lectura és una manera per descobrir el coneixement de les coses i dels llocs, de les fantasies i dels misteris; i així, poder somiar i imaginar sense límits.

Arrel de tot això, he pensat que la millor manera per a què un nen s'interessi per la lectura i pugui descobrir tot el món que l'envolta és treballar la lectura des del joc i des de la imaginació. Aquest serà el tema protagonista. Aleshores, en les següents línies us oferiré una sèrie d'arguments i propostes per defensar aquesta idea principal.

Per començar, el joc és un element clau en la vida diària d'un nen, ja que li proporciona sentiments de gran pes per a la seva formació, com són la felicitat, la diversió i la sensació de llibertat.

Per continuar, el joc afavoreix la motivació i la capacitat d'aprenentatge en un infant, ja que és un mitjà en el que s'expressen idees i sentiments. Podem dir que "jugar" és el llenguatge pel que els petits i les petites es comuniquen.

En tercer lloc, cal dir que hi ha un sèrie d'eines lúdiques que resulten atractives pels nens i els motiven. Avui en dia sabem que les TIC seran importants i de gran ajuda en tot aquest procés, ja que disposam de tot tipus d'aparells electrònics, com son les tabletas, els ordinadors i els telèfons, on podem crear i accedir a jocs didàctics per tal de fomentar aquesta activitat mitjançant el material audiovisual.

Per altra banda, podem observar la presència de diferents activitats educatives relacionades amb el joc, d'un caràcter motivador, que provoquen que l'infant vulgui obrir un llibre.

Aquestes activitats són les següents:

- Exposició de portades de llibres: És una divertida forma d'activar la imaginació dels infants i a més, comparar i observar la quantitat de formes i maneres que hi ha per escriure històries.
- Festa lectora: El més important és que el nin vulgui llegir. ¿Per què no fer una festa lectora? Convidam els pares del alumnes a l'escola amb l'objectiu de crear petits

grups de lectura, on els adults llegeixen als nins. Podem preparar amb anterioritat un petit conte en conjunt a cada aula per llegir-ho davant els pares. D'aquesta manera, tant els alumnes com els pares gaudeixen d'una jornada lectora.

- Excursió lectora: Fer cada setmana una hora de lectura col·lectiva a la biblioteca. S'ha de procurar que els alumnes vegin aquesta activitat com una estona de descans, de pau; on el mestre els deixarà llegir i fullejar tant de llibres com vulguin. D'aquesta manera els deixarem llegir-se uns a altres, o individualment. El mestre participarà de forma activa com si fos un alumne més, deixant veure que llegir és divertit i ho feim tots.

Finalment, podem afirmar que el joc és la millor opció per iniciar els més petits en la lectura. A través del joc creen, aprenen i són feliços, per tant, la idea d'incorporar aquest fet tan atractiu en la lectura farà que el nen relacioni directament el terme "llibre" amb "diversió", "felicitat" i amb el "gaudir" i tenguim l'oportunitat de ficar-se dins cada història que les línies d'un llibre ens ofereixen. A més a més, així també podrà optar, en un futur, a poder comprendre i reflexionar de manera correcta qualsevol tipus de text.

Aquesta unitat didàctica està relacionada amb el *Bloc 5. Educació literària*. Aquest és una aproximació a la literatura a partir de les expressions més senzilles. Pretén treballar el desenvolupament de la competència literària a través de la lectura, l'anàlisi de l'escriptura, la recitació, la dramatització, la participació en jocs retòrics, l'escola de textos propis de la tradició literària popular, etc, per apropar, així, els infants a l'expressió artística de les construccions de la cultura tradicional. L'accés guiat a aquestes obres afavorirà l'hàbit lector i escriptor dels alumnes, i els descobrirà el plaer per la lectura, la creativitat i l'estètica dels textos literaris.

4.2. Contextualització

El projecte que es presenta va dirigit a un grup d'alumnes de 5è de Primària, de l'escola CEIP Guillem Ballester i Cerdó, un centre educatiu públic situat a Muro amb una metodologia innovadora basada en ambients, projectes i tallers, on l'infant es converteix en el protagonista del seu aprenentatge i el docent amb el guia d'aquest camí.

El grup està format per 20 alumnes, es tracta d'un grup cohesionat, feiner i amb ganes d'aprendre molt, però una mica xerrador. Dins aquest grup-classe hi ha un infant amb dificultats de comunicació i llenguatge.

4.3. Objectius principals

- Motivar al nostre alumnat mitjançant activitats dinàmiques.
- Fomentar l'aprenentatge significatiu i entre iguals.
- Relacionar la realitat amb la ficció.
- Tenir contacte amb la natura que els envolta.
- Fomentar la imaginació i la creativitat
- Responsabilitzar de l'ús de material digital i no digital
- Realitzar un relat propi
- Desenvolupar estratègies per escriure una història
- Llegir un relat realitzat per un company
- Fomentar l'hàbit lector en els alumnes
- Gaudir de la lectura a través del joc
- Participar en les activitats d'equip
- Mostrar interès per la lectura i els textos literaris.
- Llegir com a instrument de diversió.
- Treballar de manera cooperativa i avaluar les produccions orals individuals i dels companys.
- Crear a partir de les imatges
- Apreciar el valor de les imatges
- Fomentar les habilitats creatives
- Aprendre de manera lúdica
- Conèixer noves versions dels contes

4.4. Competències

Durant aquest projecte es treballaran una sèrie de competències bàsiques. Destacam les següents:

La competència lingüística, la qual fa referència a l'habilitat per utilitzar la llengua, expressar idees i interactuar amb altres persones de manera oral i escrita.

D'altra banda, també es treballarà la competència d'aprendre a aprendre. Aquesta competència implica la consciència, gestió i control de les mateixes capacitats i coneixements. Inclou també el pensament estratègic com la capacitat de cooperar i el maneig eficient d'un conjunt de recursos i tècniques de treball intel·lectual per transformar la informació en coneixement propi.

També podem trobar la competència del sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. Implica les habilitats necessàries per transformar les idees en actes, com la creativitat i les capacitats per assolir, planificar i gestionar projectes.

La competència digital també és clau dins aquest projecte. Aquesta implica l'ús segur i crític de les TIC per obtenir, analitzar, produir i intercanviar informació.

La capacitat per relacionar-se amb les persones i participar de manera activa, participativa i democràtica en la vida social i cívica també és fonamental en aquest projecte. Aleshores, la competència social i cívica està inclosa.

4.5. Continguts

- La comprensió lectora
- L'hàbit lector
- La lectura a través del joc
- Escritura d'un relat o història pròpia
- Lectura del relat o història creada per un company
- El treball en equip
- La realitat i la ficció
- Els contes tradicionals i les noves versions
- Interès per la lectura i per la literatura

4.6. Metodologia

Es proposa aquest projecte per tal de motivar els infants a la lectura, d'afavorir el desenvolupament de la seva competència lectora i animar-los a adquirir uns bons i saludables hàbits lectors. A més, també hi ha la intenció de fomentar les seves habilitats orals, la comunicació no verbal i les destreses escrites, ja sigui en l'expressió com en la comprensió, així com també l'aproximació als textos literaris. Però, abans es treballarà tot el que sigui necessari, a partir de les activitats proposades, per tal d'obtenir un bon resultat i ser uns lectors competents.

El projecte es durà a terme en grups cooperatius i heterogenis de 4 alumnes, d'aquesta manera es fa més fàcil l'atenció a la diversitat. Seguir aquesta metodologia de treball cooperatiu permet que els alumnes amb capacitats diferents estiguin integrats dins l'aula, i a més, que

tots puguin aprendre les habilitats necessàries per a viure dins una societat canviant, com per exemple, respectar les idees de tothom, dialogar per tal d'arribar a uns acords, participar de manera activa per avançar en grup, etc. D'aquesta manera, també s'aconsegueix que els alumnes amb dificultats avancin al ritme del grup, sense necessitat de realitzar adaptacions en les diferents activitats. Es tracta d'un benefici recíproc, ja que els alumnes amb dificultats obtenen l'ajuda que necessiten i els alumnes que ajuden obtenen uns valors indispensables per a viure en societat. Es seguirà una metodologia d'aprenentatge basa en les tècniques o dinàmiques del 1 2 4 i de la lectura compartida en diverses sessions.

En aquest projecte el docent es converteix en un guia que orienta als seus alumnes en cada una de les activitats que es plantegen. No es realitzen explicacions molt extenses i s'intenta que siguin els mateixos alumnes els que arribin a les seves pròpies conclusions i resolguin els seus dubtes. Es dóna llibertat per a què els alumnes puguin desenvolupar les activitats així com ells vulguin, i per tant, que puguin aprendre dels seus propis errors. Per això, les activitats que es plantegen són flexibles i obertes als canvis, per tal que si el docent ho veu oportú, es pugui dur a terme qualsevol tipus de modificació.

La participació serà una peça clau d'aquest projecte. Des de l'inici es motivarà i s'incentivarà de manera oral a tots els alumnes perquè intervinguin i exposin les seves opinions i idees en les diferents activitats plantejades.

La clau de l'èxit és que els alumnes en tot moment s'ajudin entre ells, es sàpiguen repartir les tasques, que s'analitzi el treball conjunt, que s'atorguin opinions o consells per a millorar com a grup. S'ha de fer veure als alumnes que amb el treball cooperatiu s'obtenen millors resultats que treballant de manera individual.

El fil conductor es basarà en què els alumnes es convertiran en pirates baix el lema "Som pirates" i treballaran i aprendran mitjançant diferents activitats de descobriment convertides en jocs relacionats amb la temàtica del món dels pirates. A més, també es fomentarà la lectura i els textos literaris a partir dels contes tradicionals a través d'una dinàmica estimulant.

Per dur-ho a terme, es farà una unitat didàctica per treballar els hàbits lectors dels nens des del punt de vist lúdic i metafòric. És a dir, els alumnes partiran de la idea que s'han convertit en uns valents pirates del vaixell (aula) de cinquè de primària a les ordres del comandant, que és el tutor, i que tots junts han de realitzar una emocionant expedició (unitat didàctica) per fer-se molt rics i per descobrir un món millor (construcció de nou coneixement). A partir d'aquí, hauran de dur a terme una sèrie d'aventures i jocs (sessions i activitats) per poder trobar diversos tresors perduts, que seran tot tipus de materials que els puguin portar a la construcció de coneixement, i després accedir a poder saber o descobrir els misteris que amaguen, que

serien les històries que hi ha darrere cada conte o darrere d'alguna imatge. Una vegada els pirates aconseguen tots els tresors perduts i descobreixen els seus secrets, tindran una gran fortuna, que serà el coneixement que hauran construït a partir d'haver finalitzat aquesta unitat didàctica, vista pels alumnes com una fantàstica i divertida expedició de valents pirates. El producte final de tota aquesta cadena didàctica és que els alumnes puguin celebrar una espècie de festa teatral o joc escènic, convidant els seus pares per presentar-los el que han descobert: un nou món en el que volen viure com a pirates que són, i que sàpiguen que el coneixen i que hi volen quedar per sempre més.

Finalment, l'autocorrecció serà una opció per a corregir errors gramaticals i semàntics. Primer, es durà a terme una base d'orientació a l'aula, cosa que ens servirà per corregir els possibles errors que hagin pogut sorgir. És una manera formativa d'avaluar que no pretén posar una nota numèrica, sinó que els alumnes poden millorar coneixent els seus punts dèbils i forts.

Una altra manera de corregir les tasques dels alumnes és la co-correcció. La co-correcció és una estratègia que consisteix en fer que cada membre del grup de manera individual escriu el seu text i, a continuació, es junta amb un company del grup i revisen entre ambdós el treball de cada un. D'aquesta manera, entre els companys valoren els possibles errors i arriben a unes conclusions. Finalment, el docent revisa els textos dels alumnes per a corregir els possibles errors que no hagin estat vistos.

4.7. Activitats

SESSIÓ 1: ANAM A CERCAR EL NOSTRE TRESOR!

Aquesta és la primera sessió d'aquest projecte didàctic per tal de despertar l'interès dels infants per el món de la lectura, la fantasia i la creativitat. Aleshores, aquí els plantejam un joc titulat "Anam a cercar un tresor que tenim perdut cadascú de nosaltres, un tresor que ens agrada i que no sabem que el tenim! ara és el moment perfecte per anar-lo a buscar!". Això, es farà mitjançant una sortida del grup classe a les zones rurals que envolten el poble, vistes com grans mars i oceans, on ells mateixos viuen, als voltants naturals del poble de Muro. El centre està molt proper a aquestes zones de camp, plenes de vegetació, arbres i plantes de tot tipus, carrerasses plenes d'història, en fi, un laberint natural on la imaginació pot volar i ben amunt. Per tant, partim a peu des de l'escola fins a les terres foranes.

Els alumnes es troben en grups de quatre membres, formats amb anterioritat pel docent. Tenim un total de cinc grups cooperatius de quatre membres cada un, totalment heterogenis. Els alumnes estan emocionats i expectatius, ja que no saben el que passarà, només saben que han de trobar el seu tresor a través d'aquesta expedició (sortida rural) i que a partir d'ara ells són uns autèntics pirates. El que se'ls ha demanat per a què els acompanyi durant aquesta primera i sorprenent sessió és que portin algun aparell per poder realitzar fotografies, per poder congelar imatges en el temps, com pot ser un aparell mòbil, una tableta, etc. Si no disposen d'un aparell tecnològic, no hi ha problema, ja que poden dur un quadern de dibuix, un llapis i els colors que més els hi agradin. Tot això amb la intenció de captar i guardar per ells mateixos moments que per ells poden significar alguna cosa o que simplement els hagin aparegut meravellosos, bonics i originals.

Una vegada ens trobam dins les entranyes de “fora vila”, com diem els mallorquins per referir-nos al camp, demanarem als alumnes que observin molt bé tota la naturalesa que els envolta, que apreïin les diferents imatges que tenen presents i que les gaudeixin per seguidament tenir la intenció de captar-les. Els nens fotografiaran o dibuixaran, de manera individual i lliure, racons d'aquesta terra que els cridin l'atenció. Seguidament, el docent les guiarà i les dirà que cada un ha de descobrir i guardar per sempre el seu tresor tan preciat i que no sabien que el tenien, per sempre més. Els alumnes estan motivats, estan contents, amb moltes ganes per trobar allò que anomenaran “el meu tresor”, ja que el seu tresor serà la imatge o imatges que quedaran gravades en la seva història.

Per finalitzar aquesta primera sessió, cercarem un lloc agradable per poder-nos asseure, formant un cercle i així poder-nos veure entre tots. El docent demanarà a cada alumne que mostri a la classe la imatge que “ha congelat” i que expliqui el perquè. Després, una vegada tots els alumnes hagin presentat el seu “tresor” particular, el docent plantejarà les següents preguntes, en veu alta, per a tots, per a què ells mateixos imaginin:

- A què us recorda aquesta imatge? Què ens diu el vostre tresor?
- Us podria recordar a alguna història que hagueu llegida?
- Pot ser a algun conte?
- Amb quin conte podrieu relacionar aquesta imatge que heu gravada?
- Apunteu a un paper a quin conte us transporta o a quina història us recorda

Per acabar, els alumnes apuntaran a què o a quin conte o història les pot recordar la imatge i després s'aixecaran i es dirigiran cap a l'escola. Fins aquí arriba la primera sessió.

SESSIÓ 2: EL MISTERI DEL TRESOR DESAPAREGUT

Aquesta segona sessió està estretament vinculada a la primera sessió, ja que n'és una continuació directa. Aquí el que es farà serà el joc de “la recerca del misteri del tresor desaparegut” i tindrà lloc dins l'aula de cinquè de primària. Després d'haver anat a buscar el tresor perdut en les zones rurals del voltant del centre, vistes pels alumnes com grans mars i oceans, els alumnes passaran a ser pirates i l'aula passarà a ser el seu gran i particular vaixell. Els alumnes podran anar caracteritzats com pirates que són i treuran el seu valuós tresor. L'activitat es durà a terme en grups cooperatius heterogenis de quatre membres, per tal que al vaixell de l'aula de cinquè de primària hi haurà cinc grups de pirates. Com hem dit abans, cada pirata té el seu tresor, té la seva imatge congelada, té el seu racó guardat, ja sigui en forma de fotografia o de dibuix. Per tant, el docent, com a comandant del vaixell, demana als pirates que juntament amb el seu tresor, agafin el paper en el que el dia de l'expedició (sortida rural) apuntaren a què els recorda la imatge que han captat, que els diu el seu tresor i a quin conte podrien regalar el seu tresor, el podrien oferir.

A partir d'aquí, la dinàmica d'aquesta segona sessió és la següent:

En cada grup de pirates, ells mateixos compartiran els seus tresors, o sigui les seves imatges, les juntaran i les observaran, les compartiran, s'explicaran entre ells el que suposen els seus tresors fins arribar a formar un estil de “mosaic” simulant la gran fortuna aconseguida pel grup pirata. El docent les explicarà que compartint el tresors de cada membre, el grup es farà més ric, tindrà més fortuna i podran descobrir el misteri que guarda el seu tresor desaparegut. Aleshores, cada grup, a partir de les seves imatges conjuntes, imaginarà una història que pugui estar relacionada amb el seu tresor i que pugui ser escrita, llegida, contada i guardada per sempre. D'aquesta manera, els alumnes-pirates posaran enginy en esbrinar que amaguen aquests tresors (imatges), que ens volen dir, quins misteris tenen per poder-los resoldre i dir-los ben fort als quatre vents.

SESSIÓ 3: LA BATALLA DELS PIRATES

Aquesta tercera sessió està estretament vinculada a la primera i segona sessió, ja que n'és una continuació directa. Aquí el que es farà serà el joc dels pirates, per tant es presentarà la sessió a l'alumnat, dins l'aula, com l'activitat de “la batalla dels pirates”. Una vegada cada grup ha acabat d'escriure la seva història en la sessió anterior, la qual serà la seva fortuna màgica,

s'inicia "la batalla dels pirates" Aquesta batalla consistirà en què un pirata de cada grup serà l'encarregat de tenir el plaer de poder apropiar-se d'un tresor particular de cada grup de pirates, és a dir, "robarà" una imatge de cada grup i se la quedarà per poder veure si la fortuna aconseguida pot ser millor que la que tenia abans. Per ordre, i sempre guiat i supervisat pel docent, un alumne de cada grup s'aixecarà i agafarà una imatge d'un altre grup i així igual amb tots. Una vegada hagin finalitzat les batalles de robatoris de tresors, cada grup haurà de tornar a observar les imatges que després dels robatoris els hi han quedat i tornar a escriure una altra història per després comparar-la amb la primera i veure si han pogut crear una millor historieta o, si pel contrari, han hagut de tirar d'imatges que no els quadraven amb les altres i han esdevingut una història un pèl horripilant. Els robatoris d'imatges que els pirates faran no afecta al nombre d'imatges o de tresors de cada grup, ja que cada un es queda amb quatre imatges com al principi, el que sí és modificarà és el significat conjunt dels tresors de cada grup, canviant les imatges per veure si la seva fortuna és millor o resulta ser pitjor.

Finalment, amb aquesta activitat els alumnes, a través d'una activitat lúdica, màgica i fantasiosa, poden anar prenent consciència del que ells mateixos poden fer tot tipus de creacions, prendre consciència dels seus sentiments, de les seves idees, dels seus desitjos més personals i fantasiosos, dels seus deliris més arrelats per després veure que cada peça d'una història té tant de pes que si la canviem per una altra, podem obtenir una història totalment diferent. A més, i no menys important, que els nens vegin la quantitat de viatges, d'aventures, personatges, llocs, somnis, històries i móns poden conèixer i viure a través de les paraules, les lletres i els sons, tant creant-les com llegint-les.

SESSIÓ 4: INICIEM UN NOU VIATGE!

En aquesta quarta sessió, la classe de cinquè segueix essent un vaixell carregat de valents i aventurers pirates que han descobert diversos tresors perduts amb moltes ganes de descobrir nous i desconeguts mons. Aquí, els alumnes tindran la possibilitat d'aprendre mitjançant un misteriós i fantàstic joc, anomenat "Iniciem un nou viatge". El docent, que és el comandant de la nova expedició, els condueix a l'aula de plàstica, la qual és el nou món per descobrir, ja que s'han desplaçat a un nou lloc. El nou viatge pirata porta a què els cinc grups pirates entrin a l'aula de plàstica, presentada com un nou món per descobrir. Cada grup pirata s'asseu a una taula per poder descobrir de manera cooperativa el que el comandant, o sigui el tutor, els oferirà. El docent presenta als nens una gran caixa, la qual està forrada amb paper de color plata, fet que fa que els alumnes la puguin veure màgica i es mostrin sorprenents. Dins la

caixa hi ha una capa vermella, una poma, una carbassa, una agulla, una flauta, tres faves en una bosseta, una cistella, una vareta màgica, un barret d'una bruixa i un ninot amb aparença de monstre. Aquests són objectes que pertanyen a contes clàssics, per tant, el que cercam amb aquesta activitat és esbrinar què i quant coneixen els nens d'aquests contes, quins coneixen i així poder motivar-los a llegir altres contes.

La dinàmica d'aquesta activitat consisteix en què el docent presentarà la caixa màgica i dirà als alumnes que està plena de petits tresors que han estat perduts per personatges de contes màgics. Aleshores, el docent donarà a cada grup pirata la oportunitat de poder agafar dos tresors perduts de dins la caixa màgica amb el privilegi de poder quedar-se'l, a canvi d'un assoliment: aconseguir adivinar com es diu el conte del personatge que ha perdut el misteriós objecte de dins la caixa. Per això, hi haurà dues rondes per capturar el tresors: En la primera ronda, sempre per ordre i respectant el torn del company de cada grup, s'aixecarà un membre de cada grup i agafarà a l'atzar, sense poder mirar, l'objecte perdut o el tresor perdut de dins la caixa màgica per després reunir-se amb el seu grup de pirates i descobrir de quin conte pot haver sortit i a quin personatge pot pertànyer. I així amb tots els grups i de la mateixa manera amb la segona ronda, ja que hi ha un total de deu objectes dins la caixa i són cinc grups, per tant cada grup pirata s'apropiarà, de nou, amb dos tresors més per afegir a la seva fortuna. Una vegada cada grup ja té en el seu poder els dos objectes relacionats amb determinats contes clàssics, el docent, com a comandant de l'expedició, formula a cada grup la següent pregunta: De qui és això? Si el grup adivina a quin conte pertany i de quin personatge és, es queda el tresor per sempre. Si no ho adivinen, el tutor mitjançant pistes, ajudarà al grup a descobrir el misteri.

SESSIÓ 5: DESCOBRIM ELS TRESORS!

En aquesta cinquena sessió, el vaixell pirata de cinquè de primària haurà de descobrir més novetats sobre els tresors que varen rescatar de la caixa màgica a l'anterior expedició. Cada grup pirata tindrà en el seu poder dos objectes relacionats amb els contes tradicionals, els quals seran treballats i analitzats pels alumnes mitjançant aquesta activitat. Per començar, cada grup pirata haurà de decidir amb quin dels dos tresors es queda, és a dir, quins dels dos tresors els interessa més descobrir. Aquesta decisió serà presa per tots els membres del grup i cada membre hi ha d'estar d'acord, ha de ser una elecció a nivell grupal, ja que són un equip. Una vegada cada grup ha elegit el seu tresor, el tutor explicarà la dinàmica de la sessió.

La biblioteca d'aula és el dipòsit on hi ha tots els contes clàssics de fades, amb què

prèviament el tutor ha preparat tots els objectes màgics referents a aquests contes per fer funcionar la caixa màgica dels tresors. Aleshores, el tutor portarà a l'aula un gran nombre de contes tradicionals, com són *La Blancaneus*, *La Sirenetta*, *La Caputxeta Vermella*, *La Bella Dorment*, *La Ventafocs*, *La Bella i la Bèstia*, *Hansel i Gretel* i *Els Tres Porquets*. El docent, abans de tot, presenta als alumnes les portades d'aquests contes i les exposa a davant tota la classe. Seguidament, fan una petita pluja d'idees de cada relat, destacant els aspectes més rellevants. Després, un membre de cap grup pirata s'aixeca i el docent li dona el misteri que guarda el seu tresor extret de la caixa màgica, que esdevé en el conte relacionat amb el seu objecte elegit. Aleshores, el primer grup de pirates ha elegit el tresor màgic que té la forma d'una capa vermella, per tant el docent dona al pirata el conte de *La Caputxeta Vermella*. El segon grup s'ha quedat amb la carbassa, doncs el tutor dona a aquest segon grup el conte de *La Ventafocs*. El tercer grup té el tresor convertit en forma de barret de bruixa, per tant aconseguen el conte de *La Bella Dorment*. El quart grup pirata rep el conte de *La Bella i la Bèstia*, ja que han agafat el tresor en forma de ninot monstruós i, finalment, el darrer grup tinguent en el seu poder una poma, el tutor els dona el conte de *La Blancaneus*.

Ara bé, tots els grups ja tenen en les seves mans un conte tradicional que han aconseguit a través de tenir la capacitat de relacionar objectes simbòlics referents a aquests contes i així poder establir connexions amb el que ells ja sabien (coneixements previs) i amb el que poden arribar a aprendre i conèixer (construcció de significats).

A partir d'aquí, l'activitat es basarà en un aprenentatge cooperatiu en el qual cada grup llegirà el conte mitjançant una potent eina, que forma part d'una de les estratègies de comprensió lectora en educació infantil, primària i secundària, anomenada lectura compartida. Aquesta, ajuda als infants a què puguin participar de l'activitat de manera activa, a què interactuïn amb els seus companys, a què comparteixin coneixement i que adoptin una actitud de responsabilitat individual respecte del tema tractat.

Aleshores, ens iniciem per grups en la lectura dels contes clàssics. En cada grup, es portarà a terme la lectura compartida, com hem dit abans, en què l'alumne número 1 comença a llegir una part en veu alta, el següent alumne número 2 comenta, explica i resumeix el que ha llegit l'alumne 1. Els dos alumnes restants, que són els alumnes 3 i 4 també comentaran si el que ha resumit i explicat l'alumne 2 està bé. Llavors, l'alumne 2 és el que li toca llegir la següent part en veu alta i l'alumne 3 és l'encarregat d'explicar, comentar i resumir el que ha llegit l'alumne 2 i els alumnes 4 i 1 diran si l'alumne 3 ho ha explicat bé. El procés es repetirà fins que tots els membres-pirates de cada grup hagin llegit, explicat i valorat cada part.

Com podrem veure, tots i totes tendran la mateixa oportunitat de poder descobrir què amagaven els tresors que rescataven de la caixa màgica a través de la lectura dels contes relacionats amb els tresors (objectes simbòlics) i així conèixer quins misteris tenien ocults. La lectura serà la porta d'entrada que els alumnes tindran per poder descobrir que hi havia realment darrere dels tresors de la caixa màgica, ja que l'objectiu és que els alumnes siguin conscients que existeix una molt bona manera de descobrir coses noves, d'aprendre, d'evolucionar i de resoldre misteris i dubtes que se'ns presenten. Aquesta manera és la lectura, una eina que ens pot funcionar com a una gran porta oberta per poder entrar dins el món dels descobriments.

Per acabar amb aquesta sessió, dir que tots i totes tenen un paper actiu en el desenvolupament d'aquesta activitat de lectura, ja que llegeixen, escolten, resumeixen, expliquen, corregeixen i opinen. El que es pretén és fomentar la cooperació i la cohesió de grup, per afavorir la comprensió lectora de cada infant i que cada alumne tingui un paper imprescindible dins del procés d'ensenyament-aprenentatge. El paper del docent aquí és ajudar als grups de feina, resoldre dubtes, supervisar el que estan construint i donar-los consells per a què puguin dur a terme l'activitat d'una manera positiva. A més, també el docent ajudarà a què els alumnes vagin avançant en la lectura i puguin aprofundir en la comprensió dels textos literaris.

SESSIÓ 6: ELS TRESORS PARLEN!

Aquesta sisena sessió és la continuació directa de l'anterior, ja que aquí es seguirà amb la lectura compartida dels contes clàssics per part de cada grup, per tal d'acabar de llegir el conte i captar el seu significat. El tutor motiva als alumnes mitjançant el joc dels pirates, ells són pirates i han de descobrir els misteris dels tresors que tenen en les seves mans. Es troben descobrint les històries que amaguen els contes, és a dir, estan realitzant les lectures amb l'objectiu d'acabar-les i haver recopilat tota la informació que contenen i que per ells és de gran importància entendre per poder descobrir que els volen dir i a on els volen fer arribar. Aleshores, una vegada cada grup pirata ha acabat de llegir el conte i ha compartit tot el que els ha transmès, el tutor es disposarà a formular les següents preguntes, en veu alta, per tots els grups de la classe:

- Qui és el protagonista o la protagonista de la vostra història?
- Quins són els personatges que apareixen en els vostres contes?
- En la història que teniu en les vostres mans hi apareixen pors? Amors? Misteris? Aventures? Tal vegada perills? Hi apareix el tema de la bellesa? Hi ha relacions d'odi?

- Què és el que més us ha agradat del conte? I el que no us ha agradat gens?
- Canviariu alguna cosa de la història? Borrariu algun fet?
- Us ha agradat el final?

Seguidament, cada grup d'alumnes respondrà a les preguntes formulades pel tutor, escrivint la resposta a un full per part de cada membre del grup, de manera esquemàtica, és a dir, tan sols anotant el que es demana, o sigui responent amb una idea clara i concisa el primer pensament que se'ls passa pel cap. Després, ho faran per parelles dins cada grup. Per acabar, tots els membres de cada grup compartiran les seves respostes, coneixeran les seves opinions i posaran en comú les idees principals que hagin pogut sorgir per a construir una sola idea comuna. Aquesta és una metodologia molt beneficiosa pel l'alumnat, ja que fa que estiguin més motivats per dur endavant la tasca i ajudar-se entre ells. Aquesta metodologia d'aprenentatge cooperatiu es basa en l'explicada tècnica o dinàmica de 1 2 4.

Finalment, guardaran les respostes que els han proporcionat els tresors de la caixa màgica fins la propera sessió i hauran vist que són uns excel·lents pirates, ja que han trobat tresors que parlen i els presenten moltes coses per descobrir.

SESSIÓ 7: ARRIBAM A NOUS MONS!

En aquesta sessió s'explicarà a l'alumnat que sempre hi pot haver més d'un punt de vista, que no sempre és "Hi havia una vegada...", que també hi pot haver una segona vegada i, fins i tot, pot ser molt millor. Hi pot haver més d'una visió de les coses, més d'una opinió, hi pot haver una evolució d'allò que ha estat creat abans, ja que hi ha la possibilitat i tenim l'oportunitat i la llibertat de replantejar-nos les coses i mostrar nous referents en el món actual. No sempre les coses són així com ens han dit que eren. Hem de creure que hi ha un món millor. Hem d'aprendre a ser crítics, a qüestionar el que tenim davant dels ulls, a prendre consciència del que és just i del que no ho és i tenir la valentia de dir això no. Això és el que es pretén amb aquesta setena sessió, obrir el camí dels nens a una nova visió literària, imperant avui en dia, i que així es motivin per descobrir la realitat que els envolta i puguin adoptar un esperit crític, així com també siguin capaços d'entendre i comprovar que mitjançant la lectura i la literatura ho poden aconseguir i es poden apropar al món de l'ahir, d'avui i del demà.

Aleshores, en aquesta sessió el tutor explicarà als grups pirates que encara poden descobrir més tresors, tresors molt més valuosos a nous mons i que cal que els tinguin en el seu poder per poder ser uns grups de pirates rics i amb molta fortuna. Aleshores, el comandant-tutor del vaixell de cinquè de primària presenta la següent idea a tots els grups de tripulants: Hi pot

haver dues vegades...

Seguidament, els exposa les portades de nous contes que s'assemblen molt a les portades dels contes tradicionals que acaben de treballar. Per tant, les il·lustracions d'aquestes portades sorprenen molt als nens perquè presenten la Caputxeta, la Blancaneus o la Bella dorment com a noies d'avui en dia, aventureres i valentes, divertides i atrevides.

Ens trobam davant les noves versions dels contes clàssics que han llegit els alumnes en les anteriors sessions. Aquestes noves versions modernes dels contes de tota la vida són de la col·lecció *Érase dos veces* de l'editorial Cuatro Tuercas. Aquesta és una petita editorial amb un potent objectiu: Canviar el món des de la mirada dels més petits, convidar a tots a la reflexió i fomentar una altra visió dels contes clàssics. A partir d'aquí, aquests contes passaran a formar part de la biblioteca d'aula, per sempre estar a la disposició dels alumnes segons els seus interessos.

Per això, el tutor assigna a cada grup la nova versió del conte tradicional, que prèviament han llegit i valorat, per després llegir-lo amb la mateixa dinàmica utilitzada en les anteriors sessions: la lectura compartida. Cada grup pirata veu l'adquisició d'aquesta nova lectura com un tresor més per descobrir en una nova aventura que és l'anomenada *hi havia dues vegades...*

SESSIÓ 8: SEGUIM NAVEGANT!

En aquesta nova sessió, els grups pirates seguiran submergits en la nova aventura anomenada *hi havia dues vegades...* Seguiran llegint les noves versions dels contes clàssics infantils de la col·lecció *Érase dos veces* de l'editorial Cuatro Tuercas, que reescriu els contes que ens han contat durant tota la vida amb l'objectiu de que la societat pugui expropiar-se de tòpics i clixés sexistes i puguin conèixer nous referents i, amb això, que els més petits puguin desenvolupar-se en aquests nous camins. Doncs, aquest és l'objectiu principal d'aquesta sessió, que els alumnes, mitjançant la lectura d'aquesta nova versió, siguin capaços, a través de la lectura compartida, d'entendre aquesta nova visió de la història i comparar-la amb la que ja coneixien i tenien interioritzada. Aleshores, així com vagin llegint i fullejant les pàgines del nou conte, els alumnes aniran establint una comparació de les dues versions: la tradicional i la moderna. Tot això, ajudarà a contribuir un nou canvi a l'esquema mental del nen, una evolució en el seu pensament i una reflexió sobre el què ens havien contat fins ara i el que actualment s'està descobrint.

Els pirates de cinquè de primària es troben en aquesta nova aventura per enriquir la seva fortuna i descobrir nous tresors encara molts més valuosos que els anteriors per a crear un nou

món molt més ric, molt més valent i molt més bonic. Un món on les nines i els nins tenen les mateixes oportunitats, a on les persones són comprensives i respectuoses amb el que tenen al seu voltant i a on la llibertat de cada un ha de ser el pilar fonamental per arribar a la felicitat. El comandant del vaixell de cinquè és el guia de l'aventura amb la qual vol que els pirates puguin créixer amb tots aquests pensaments guardats dins del seu cap i puguin desenvolupar un esperit crític i siguin capaços de poder qüestionar allò que tenen al seu voltant.

Una vegada han finalitzat les lectures, els membres de cada grup apuntaran, a un full preparat pel tutor, les diferències que han pogut observar d'una conte a un altre per després, a nivell grupal, compartir les noves idees que han sorgit i les noves sensacions que han experimentat. Tot això es farà mitjançant una metodologia basada en la tècnica d'aprenentatge cooperatiu anomenada 1 2 4, amb la qual es pretén que tots els nostres alumnes puguin tenir les mateixes oportunitats de treballar la mateixa activitat de manera individual primerament, seguidament per parelles i, finalment en grup. Aquesta metodologia fa possible l'intercanvi d'idees entre els nens i la possibilitat de que el grup es posi d'acord en la idea final.

Finalment, el tutor sempre es trobarà supervisant la tasca de cada grup, guiant el seu aprenentatge i assegurant que van pel camí correcte. S'acabarà la sessió amb la construcció de les noves idees dels alumnes referents a la nova versió que han llegit del seu conte tradicional.

SESSIÓ 9: SOM UNS PIRATES RICS!

Aquesta és una de les darreres sessions d'aquesta unitat didàctica i serà el moment en el qual els nostres pirates de cinquè se'n adonaran de la fortuna que han guanyat durant tota l'expedició mitjançant aquest llarg viatge. Aquí els alumnes seran conscients de les diferències que existeixen entre les dues versions literàries treballades, les tendran apuntades i se'n farà una exposició a davant del grup classe. Es durà a terme, en veu alta pels mateixos alumnes, la comparació de la versió clàssica i de la versió de la col·lecció *Érase dos veces...* per tal de transmetre a tota l'aula el que han observat, el que han après i quins són els seus pensaments després d'haver valorat les dues versions. Cada grup elegirà un portaveu oficial per poder parlar en veu alta, encara que també els altres membres podran aportar les idees que considerin necessàries. Aleshores, els alumnes tindran en el seu poder les dues versions d'una mateixa història i en podran extreure conclusions. Aquestes històries són la de La Caputxeta Vermella, La Ventafocs, La Bella Dorment, La Bella i La Bèstia i La Blancaneus. Per exposar les seves conclusions, tindran el full que han utilitzat en la dinàmica 1 2 4, com a guia del que han de transmetre. Es parlarà a nivell del grup classe de les diferències entre les dues versions

de cada història i es debatran opinions amb la supervisió, com sempre, del tutor. Tot això es treballa per preparar i per poder introduir la darrera i desena sessió d'aquesta unitat didàctica titulada "Regalam fortuna!".

SESSIÓ 10: REGALAM FORTUNA!

Ens trobam a la sessió final d'aquest viatge didàctic i els alumnes mostren moltíssimes ganes per culminar, amb tot el que han après, la llarga expedició que han viscut. En aquesta darrera aventura, els pirates ja tindran en el seu poder una enorme fortuna adquirida durant cada aventura viscuda i durant el descobriment de cada nou món. El vaixell de cinquè de primària i tots els seus tripulants, pirates i comandant, tenen la necessitat de compartir tot allò que han descobert i oferir-lo als seus éssers més estimats. D'aquesta manera, en aquesta aventura final es convidarà els pares, de tots els alumnes de cinquè, a visitar el gran vaixell pirata per conèixer tot el que han descobert i adquirit els seus fills en aquesta didàctica expedició. La sessió tindrà lloc a la sala d'actes del centre per poder tenir més espai i poder realitzar amb èxit la sessió, ja que aquí els pirates hauran de fer una petita escenificació de la nova versió del conte clàssic que han treballat. Aquesta escenificació haurà estat prèviament preparada a casa dels infants, repartint el rol de cada membre del grup d'acord amb les seves preferències i d'acord amb els seus interessos d'una manera totalment lliure a l'abast del propi alumne. Ni el tutor ni els pares tindran idea del que representarà cada grup pirata, ja que tan sols ells saben el que transmetran i tot serà una gran sorpresa. Cada grup serà lliure en l'elecció de la seva caracterització, en l'elecció del material que utilitzarà i en l'elecció del guió que seguirà, així com en la selecció dels personatges que interpretaran. El tutor els informa que són ben lliures de transmetre el que desitgin i el que sentin a dins, tan sols s'han de guiar per l'impuls dels sentiments, idees i pensaments que han adquirit al llarg de tot aquest aprenentatge que els ha proporcionat la lectura i la literatura i regalar-ho als seus estimats pares, que seran el seu excepcional públic en aquest dia. Aquí, el que passarà és que els mateixos alumnes representaran davant dels seus pares tot el que han descobert a partir de la lectura, en general, i de la literatura, en particular. Els informaran del que han descobert i del món que hi ha per conèixer i fer-los saber que ells ja coneixen aquest nou altre món i que s'hi volen quedar per sempre més. Aquesta serà la fortuna que els pirates de cinquè regalaran. Aquí el que es pretén també és fomentar la responsabilitat individual de cada infant i la seva responsabilitat davant del món que l'envolta.

La dinàmica de la sessió serà la representació lliure de la nova versió actual, de l'editorial

infantil Cuatro Tuercas, dels contes que ens han contat durant tota la vida, i es basaran en les següents idees lliures de prejudicis:

En el cas de la història de La Caputxeta Vermella, els infants, a la nova versió, hauran après que la Caputxeta és una noia que no té por a ningú tipus de llop o ésser malvat i que aquest no sembla el pànic amb les seves grans dents. La Caputxeta serà una noia valenta, sense por i que podrà decidir per ella mateixa el seu futur. La història de la nova versió comença de la mateixa manera que la de la versió tradicional, és a dir la Caputxeta va a visitar a la seva àvia, però en la versió actual, la qual representen els pirates de cinquè, en el desenvolupament de la història ningú es menja a ningú, no hi ha crims ni por a res. Es mostra el respecte per la naturalesa i pels animals.

En el cas de la història de La Ventafocs, els infants, a la nova versió, hauran après que la Ventafocs és una al·lota molt valenta que rebutja les tradicions masclistes imposades al llarg de tota la vida, en les que l'home té el poder sobre la dona i en pot decidir el seu futur. Rebutja la idea que el futur d'una al·lota estigui en mans de la seva parella i que la seva vida pugui dependre d'un home. La Ventafocs es nega a acudir al ball per enamorar al príncep i es nega a haver de dur sabates de cristall amb "tacó" pel simple de ser una noia. Aquesta noia coneguda per tots és la que decideix per ella mateixa sense que ningú li digui el que ha de fer, per això, plena de coratge, agafa un cavall i se'n va a palau per dir al príncep que és un descarat, triant un al·lota d'entre moltes com si fossin objectes, i dir a la fada que això de portar sabates de "tacó" per caminar sobre el terra empedrat, és una barbaritat.

En el cas de la història de La Bella dorment, els infants, amb la nova versió, hauran après que és ella mateixa, la protagonista, la que salva i rescata al príncep i venç al dragó. La Bella Dorment no desitja ser bella, desitja ser valenta, ella no desitja ser dolça, sinó intel·ligent i rebutja tenir una veu suau, ja que ella vol ser lliure de decidir el que passa a la seva vida. Aquí desapareix la idea de que la protagonista es troba dormida i s'aposta per la presentació d'una noia lluitadora, activa i decidida en la que ningú home l'ha de salvar.

En el cas de la història del conte de La Bella i La Bèstia, els infants, amb la nova versió, podran veure i entendre que la Bella es troba segrestada per la Bèstia, el qual diu que la seva vida depèn d'ella i que sense ella no podrà seguir endavant. La Bèstia maltracta a la Bella però li segueix dient que l'estima. Per això, aquí els nens podran veure que estimar no és maltractar, dominar i humiliar a una altra persona i observaran que la Bella torna valenta i s'enfronta a la Bèstia i aconsegueix escapar d'ell, ja que no té el perquè d'aguantar maltractaments que no tenen res a veure amb l'amor. La bella no vol ser una dona submissa ni

dominada per cap home, ja que quan algú estima no domina, ni humilia ni perjudica.

Finalment, en el cas de la història del conte de La Blancaneus, els alumnes, amb la lectura de la nova versió, comprenen que la Blancaneus no és la més bella de les noies, ja que l'aspecte físic d'una persona no té importància sinó el que té una major importància a la vida són els sentiments, accions i actituds de les persones i que no hi ha éssers més bells que altres, ja que tots ho som en la nostra manera. Aquí, la Blancaneus pren la decisió d'anar-se'n de casa per viure amb un grup de set nois miners que saben perfectament cuinar, fer neteja a la casa i no necessiten el servei de cap dona per cuidar i mantenir la seva llar. A més, aquí els infants podran veure que la Blancaneus no necessita ser la noia més bella, ni necessita cap petó de cap príncep blau ni ser cuidada per ell per arribar a ser feliç, ja que la Blancaneus comença a fer feina amb els seus set companys com a minera. Ella mateixa es cuidarà i sortirà endavant sense dependre de cap home ni estar obsesionada amb el seu aspecte físic.

4.8. Temporalització

SESSIONS		
Sessió 1	Títol: Anam a cercar el nostre tresor! Introducció i presentació del que anem a treballar Sortida rural Apreciació del nostre voltant Captació de les imatges Posada en comú/compartició d'idees Tornada	5 minuts 10 minuts 5 minuts 15 minuts 15 minuts 10 minuts
Sessió 2	Títol: El misteri del tresor desaparegut Introducció a la dinàmica d'aula Presenten i comparteixen les seves imatges Creació grupal d'una història	10 minuts 10 minuts 30 minuts
Sessió 3	Títol: La batalla dels pirates Explicació de la dinàmica del joc Apropiació d'imatges d'altres companys Creació d'una nova història Prendre consciència de les noves creacions	10 minuts 5 minuts 30 minuts 15 minuts

Sessió 4	Títol: Iniciem un nou viatge! Desplaçament a l'aula de plàstica Presentació de la caixa màgica Adquisició a l'atzar dels tresors Relacionar objecte simbòlic amb el seu conte	5 minuts 20 minuts 15 minuts 20 minuts
Sessió 5	Títol: Descubrim els tresors! Introducció a la dinàmica d'aula Elecció d'un dels dos objectes màgics Exposició de portades contes clàssics Lectura compartida del conte clàssic	5 minuts 5 minuts 20 minuts 30 minuts
Sessió 6	Títol: Els tresors parlen! Lectura compartida del conte clàssic Preguntes relacionades conte clàssic Els alumnes responen. Tècnica 1 2 4	30 minuts 10 minuts 20 minuts
Sessió 7	Títol: Arribam a nous mons! Reflexions del grup classe Exposició de portades: contes d' <i>Érase dos veces...</i> Lectura compartida de l'actual versió del conte	15 minuts 15 minuts 30 minuts
Sessió 8	Títol: Seguim navegant! Lectura compartida de l'actual versió del conte Establim comparacions entre les dues versions Els alumnes responen. Tècnica 1 2 4	30 minuts 10 minuts 20 minuts
Sessió 9	Títol: Som uns pirates rics! Reflexions del grup classe exposicions grupals Conclusions	10 minuts 30 minuts 20 minuts
Sessió 10	Títol: Regalam fortuna! Presentació de la dinàmica Preparació i assaig Escenificació teatral/joc escènic Conclusions	5 minuts 10 minuts 30 minuts 15 minuts

Primer de tot, haurem de detectar, a l'inici del curs, si dintre de l'aula hi ha alumnes que necessitin una atenció específica. Aquesta detecció es realitzarà a través d'una observació sistematitzada dels comportaments del grup-classe dintre de diferents contextos, per a veure el nivell de competència lingüística de tots els alumnes. Mitjançant aquesta detecció, observarem un signe d'alerta d'un dels nostres alumnes. Després d'haver detectat aquest signe d'alerta, ho comunicarem a la resta de l'equip docent per a informar del que hem observat i per a què ens puguin aportar més informació que ells mateixos han observat dintre de les aules o dintre d'altres contextos. Aquest alumne té dificultats amb la comunicació i el llenguatge, però encara no té un diagnòstic psicopedagògic. Té assolits els aprenentatges bàsics corresponents a la seva edat, encara que li costa relacionar-se amb els seus companys. L'objectiu principal que volem aconseguir és determinar un programa per a l'estimulació del llenguatge, realitzant activitats i estratègies metodològiques per a millorar el llenguatge dels nostres alumnes i per a poder prevenir possibles futures alteracions del llenguatge. Així, aconseguirem augmentar el nivell de la competència lingüística dintre d'un entorn inclusiu i col·laboratiu, és a dir, de tots els nostres alumnes de l'aula i amb la col·laboració de tots els membres de la comunitat educativa i familiar. Comencem a organitzar les sessions de la classe, partint de les tres P: presència, participació i progrés (Ainscow, Booth i Dyson, 2006), per a crear autèntiques situacions d'ensenyament - aprenentatge dels alumnes. Com que el centre treballa per projectes i per ambients, aprofitarem aquest treball per a què col·laborin tots els alumnes conjuntament i en petits grups realitzant les adaptacions per a tot l'alumnat. Per organitzar aquestes sessions, partirem d'un model d'intervenció naturalista i inclusiu, amb la participació dels interlocutors habituals, per aconseguir els objectius prèviament establerts, per optimitzar la comunicació dels alumnes, per a què el nin sigui autònom i pugui donar iniciatives, partint d'activitats que recolzin el llenguatge, els ambients i els projectes provenen de situacions de l'entorn i les aprofitarem, interactuant amb els alumnes, motivant els alumnes i amb la col·laboració de tota la comunitat educativa (equip docent, alumnat i famílies).

Dificultats detectades:

- Manca de vocabulari abstracte. Dificultats per a realitzar categoritzacions semàntiques. Vocabulari encara massa referencial. Dificultats en l'organització temporal d'un seguit d'esdeveniments.

Objectius: Ampliar el vocabulari. Relacionar conceptes. Organitzar temporalment esdeveniments i narrar el que succeeix. Participar sense por en les activitats en gran grup, gaudir d'elles i cercar recolzament en els companys per a vèncer la por i la timidesa.

Intervenció proposada:

- La caixa de sorpreses: Aprofitant el treball realitzat envers un tema concret, poden introduir-se diferents objectes que tinguin una relació amb la temàtica tractada dins una bossa o caixa. A partir d'aquí, seran els nens els que vagin agafant de la caixa a l'atzar un objecte qualsevol. Així, els companys hauran de dir de quin objecte es tracta i a més, descriure-lo el millor possible. Per afegir un nivell més de dificultat, podran treure els objectes de dos en dos per anar explicant entre tots les seves similituds i diferències més evidents.
- A partir de la presentació d'il·lustracions que representin una mateixa situació però formada per elements diferents, els alumnes hauran de pensar en les diferències més notables entre ambdues imatges.
- Demanar als alumnes que expliquin una de les respectives experiències durant les seves vacances a l'estiu: què va ocórrer, perquè, com, amb qui, quan, etc. Serà necessari un ordre lògic del discurs tenint en compte allò que feren primer per arribar als últims esdeveniments. Per aquest procés esdevindrà necessària la utilització de marcadors que aportin una coherència a la seva producció.
- Representar una història en fotogrames. Això servirà per ajudar a crear vincles amb els companys. En petits grups, inventaran una petita història que representaran en tres fotogrames als seus companys. Hauran de decidir cada fotograma (una representació teatral sense moviment) i col·locar-se. Els companys obriran els ulls, els tancaran, i canviaran de fotograma. Quan hagin acabat, hauran d'endevinar quina història estaven
- Demanar que ens expliquin una història o la representin a partir d'un guió o escrit que els hi proporcionem.

4.10. Avaluació

A la següent taula, es mostren els criteris de qualificació que es tindran present en tota la unitat didàctica a l'hora d'avaluar i el percentatge de cada criteri.

Criteris	Explicació	Percentatge
Tasques i activitats diàries	El procés d'aprenentatge i adquisició dels coneixements.	30%
Treball en equip i cooperació	La capacitat de treballar amb la resta de companys, respectar les idees i opinió, i aprendre els uns dels altres.	15%
Actitud	Predisposició i participació dins l'aula	15%
Comprensió lectora i oral	Llegir i comprendre diferents tipus de texts.	20%
Expressions orals i escrites	La capacitat per comunicar-se, expressar sentiments, idees, opinions,...	20%

En aquest punt, comentam quines estratègies i quins procediments d'avaluació duim a terme al llarg de la unitat didàctica, així donam resposta a com avaluar. També comentam els moments en què duim a terme l'avaluació, d'aquesta manera donam resposta a quan avaluar. Els moments d'avaluació són:

Avaluació Inicial: és l'avaluació que es realitza a l'inici de la unitat didàctica per saber el grau de desenvolupament de les competències dels alumnes. Aquesta avaluació es realitza per part del tutor i la prova és creada pels equips de cicle seguint els criteris generals de centre, determinant els continguts i la forma. Els resultats són un punt d'inici dels equips de cicle per prendre decisions respecte al currículum i adaptar-lo al grup classe.

Avaluació Formativa: és la que es realitza durant el procés d'ensenyament-aprenentatge per identificar les dificultats i els progressos dels alumnes. També es duen a terme avaluacions a partir de les diferents situacions a l'aula. Aquesta avaluació té unes finalitats: retroalimentar tant l'alumne com el docent en el procés d'Ensenyament Aprenentatge, distingir el que ha adquirit l'alumne i el grup, mostrar la situació de l'alumne i del grup i mostrar el progrés respecte els objectius.

Avaluació Sumativa: aquesta avaluació es du a terme al finalitzar la unitat didàctica per valorar el progrés global dels alumnes.

A la següent graella es presenten els diferents moments d'avaluació i les tècniques i procediments que es duen a terme a cada un:

Moment d'avaluació	Tècniques i procediments d'avaluació
Inicial	Pluja d'idees: ens permet determinar els coneixements previs de l'alumne. Observació diària: ens serveix per tenir informació de la conducta dels alumnes en situacions espontànies.

	<p>Escales d'observació: són per recollir les dades de forma sistemàtica.</p> <p>Qüestionari de preguntes curtes: permeten la recollida de dades de forma ràpida i abundant.</p>
Formativa	<p>Proves i tasques diàries: la informació s'obté a partir d'una tasca o activitat que fa l'alumne.</p> <p>Expressions orals</p> <p>Presentacions.</p> <p>Proves d'enunciat i resposta breu.</p> <p>Diari de classe: És molt útil per l'avaluació formativa. Es recull el treball de cada dia, tant el de l'escola com el de casa.</p>
Sumativa	<p>Qüestionari d'autoavaluació grupal o individual: permet conèixer les referències i valoracions des del punt de vista de l'alumne. A més, els hi permet reflexionar sobre el seu propi procés d'aprenentatge.</p>

5. Conclusions

Després d'haver vist la lectura dins l'àmbit educatiu, és essencial adonar-se'n que és imprescindible pel desenvolupament integral dels alumnes. És important establir unes hores fixes de lectura cada dia perquè s'acostumin i agafin un bon ritme de lectura. A més a més, és essencial donar estratègies tant de lectura com de comprensió, sempre fomentant la motivació i les ganes d'aprendre. L'espai de lectura haurà de ser tranquil i còmode per a què els nens es puguin concentrar. A més a més, les biblioteques escolars i de barri també jugaran un paper molt important en el desenvolupament de la lectura en l'etapa de primària.

La importància de fomentar la lectura pels docents a l'etapa d'Educació Primària és indiscutible. Com a docents tenim una gran varietat d'estratègies i tècniques que ens poden ajudar a fomentar l'hàbit lector i apropar els nins i nines a la literatura infantil i juvenil fent d'aquest hàbit un moment de plaer i d'aprenentatge. Els centres tenen la biblioteca de centre i la biblioteca d'aula com uns espais de tranquil·litat i comoditat per la lectura i per a realitzar jocs relacionats amb aquest àmbit.

Un altre aspecte important és la influència de les famílies. Ells són un pilar clau per a què els seus fills puguin trobar aquest amor per la lectura i els hi puguin produir satisfaccions al llarg de la vida personal. La millor manera d'aconseguir això és donar imatges positives de la lectura, que la lectura formi part d'un fet quotidià.

Seguidament, m'agradaria dir que aquest treball de desenvolupament de recursos didàctics s'ha portat a terme pensant en què és possible que els més petits vegin el fet de llegir i la consulta del textos literaris com unes grans portes obertes que porten als coneixements de les

coses i a l'aventura de descobrir nous mons. Els nens, a través de la unitat didàctica que conté aquest projecte, podran veure que la lectura de la literatura els pot obrir la porta a un món nou, ric i ple d'oportunitats. A més, durant la realització d'aquest projecte per incentivar els més petits en la lectura i els textos literaris i treballar de manera lúdica i estimulants la seva comprensió lectora, ens hem ajudat de la influència de la magnífica i educativa col·lecció d'Érase dos veces... per a fomentar la coeducació en la que els nens siguin més responsables, apostin per la igualtat de classes i de sexes i que apostin per unes accions menys violentes. Amb l'ajuda de l'anàlisi d'aquesta literatura actual, de l'editorial Cuatro Tuercas, pretenem endinsar l'alumnat a un nou món, un món lliure de prejudicis arrelats per la tradició, un món que dona respecte per la figura de la dona, un món que fomenta la igualtat entre éssers i que rebutja les submissions, les pors i un món que aposta per la justícia.

Finalment, dir que també una de les altres intencions amb aquest treball és transmetre a l'infant el sentit de responsabilitat individual, el sentit de l'esperit crític i el sentit de la llibertat d'elecció. Així com també transmetre, a l'alumnat, que la lectura els pot oferir la capacitat d'adquirir noves visions dels fets que els envolten i adquirir nous pensaments per a formar-se com ésser d'una societat.

6. Bibliografia

FRITH, U: "The learning brain: lessons for education". Ed. Blackwell Publishing.

SOLÉ, I: "Estrategias de lectura". Barcelona: Editorial Grao.

QUINTANA, J: "Para leer mejor". Madrid: Ed. Bruño.

TEBEROSKY, A: "Aprendiendo a escribir". Barcelona: ICE/Horsori.

COLOMER, T.(1999). "*Introducción a la literatura infantil y juvenil*". Ed. Síntesis.

RODARI, G. (1979). "Gramática de la Fantasía. Editorial Avance". Reforma de la Escuela. Madrid.

CHARMEUX, E: "Cómo fomentar los hábitos de lectura" CEAC. Barcelona, 1985

LÓPEZ MOLINA, J: "Lectura y hábito lector". Grupo Editorial Universitario (Granada), 2003.

MENDOZ FILLOLA, A. y BRIZ VILLANUEVA, E (2003): "Didáctica de la lengua y la literatura para primaria". Madrid: Pearson.

CASSANY, D. "Ensenyar llengua". Ed. Graó. Barcelona, 2005.

